❑ *Яшчэ ёсць шанц атрымаць прыватызацыйны чэк.* 1-я стар.

❑ *Рост цэн у 1996 годзе не павінен перавышаць 2,5 працэнта ў месяц.* 1-я — 3-я стар.

❑ *Беларускі рубель зноў умацоўвае свае пазіцыі.* 1-я — 3-я стар.

❑ *Актуальнае інтэрв'ю: якія перамены чакаюць нашу школу?* 2-я стар.

ЗВЯЗДА

18 студзеня 1996 г. чацвер, № 16 (22819)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 700 рублёў

ЗАЯВЫ НА НАЛІЧЭННЕ ПРЫВАТЫЗАЦЫЙНЫХ ЧЭКАЎ БУДУЦЬ ПРЫМАЦЦА ТОЛЬКІ ДА 30 КРАСАВІКА

Пашыранае пасяджэнне калегіі Міндзяржмаёмасці вызначыла, што тэрмін прыёму заяў грамадзян аб налічэнні імянных прыватызацыйных чэкаў «Маёмасць» скончыцца 30 красавіка 1996 года. Выдача сертыфікатаў ІПЧ згодна з распараджэннем Прэзідэнта будзе ажыццяўляцца па 1 ліпеня бягучага года.

Такім чынам, часу на роздум — удзельнічаць ці не ўдзельнічаць у чэкавай прыватызацыі? — у нашых грамадзян засталося не так і многа, менш як два з паловай месяцы. Між тым усё больш жыхароў краіны адказваюць на прапанаванае вышэй пытанне станоўча. Так, толькі за два першыя тыдні студзеня заявы на налічэнне чэкаў у тэрытарыяльныя камісіі прынеслі каля 200 тысяч чалавек. Як вынік, агульная колькасць жадаючых атрымаць свой кавалачак былой сацыялістычнай уласнасці перавысіла 5,3 мільёна чалавек, што складае 67 працэнтаў ад усіх унесеных у прыватызацыйныя спісы грамадзян.

Згодна з інфармацыяй, атрыманай ў Міндзяржмаёмасці, сертыфікаты ІПЧ маюць на руках 3,4 мільёна нашых суграмадзян. Трэцяя частка з іх свае чэкі ўжо выкарыстала. На жаль, пераважна (звыш 40 працэнтаў атрыманых) даволі неабачліва — прадала альбо перадала іншым асобам.

Сяргей ГРЫБ.

РОЗГАЛАС

ПАСЛУГІ

І ХАЛАДЗІЛЬНІК, І ПРАЛЬНУЮ МАШЫНУ, І ЧОРНА-БЕЛЫ ТЭЛЕВІЗАР НАЙЛЕПШ МЕЦЬ ЯК УЛАСНАСЦЬ, А НЕ ПАЗЫЧАЦЬ НА ЧАС

Быў час, калі насельніцтва вельмі актыўна звярталася ў атэлье пракату. Нават посуд на вяселле бралі. Была ў гэтым і свая логіка. Не будзеш жа дома, напрыклад, сотню келіхаў трымаць.

А што ж сёння? Атэлье пракату працуюць па-ранейшаму актыўна. Попыт на такі від паслуг застаўся, а як жа з цэнамі? Наколькі балюча яны «кусаюцца»? Калі раптам вам закарцісць паглядзець «Зімнюю вішню» альбо чарговы лацінаамерыканскі серыял, а ў вашай кватэры няма «блакітнага экрана», — тады спяшайцеся ў бліжэйшае атэлье пракату. Чорна-белы тэлевізар (хутчэй за ўсё, «Юнацтва» альбо «Фатон») вам могуць даверыць на 1 месяц за 51.800 (месцамі — за 52.000, а «Фатон» — усяго за 48.000). За тры месяцы глядзення на тэлеэкран малагабарытнага апарата прыйдзецца вылажыць 156.000 рублёў. Каляровае тэлешчасце на працягу 1 месяца каштуе 69.000 рублёў.

А калі няма пральнай машыны?.. Пракат малагабарытнай каштуе на 1 месяц 29.000 рублёў. Пральная ж машына нармальных памераў на той жа тэрмін дастанецца за 33.000 рублёў.

Памыўшы бялізну і паглядзеўшы найцікавейшы тэлефільм, ды не маючы халадзільніка, вы зноў успомніце пра атэлье пракату. На 1 месяц халадзільнік (гэта ў сярэднім — у залежнасці ад яго маркі) можна атрымаць за 60000 рублёў. На тры месяцы — за 180000 рублёў.

Пракат жа дзіцячай каляскі (заўважце: прагулачнай) на 1 месяц каштуе 96.000 рублёў, на 3 месяцы — 290.000 рублёў.

Высновы нейкія рабіць сёння цяжка. І ўсё ж, улічваючы, што і халадзільнік, і пральная машына, і тэлевізар — рэчы не аднагадовага карыстання, набываць і лепей ва ўласнасць.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб выбранні Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Шарэцкага Сямёна Георгіевіча.

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
В. НОВІКАЎ.

10 студзеня 1996 г., г. Мінск.
№ 6-XIII

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АДБЫВАЕ Ў МАСКВУ ДЛЯ ЎДЗЕЛУ Ў ПАСЯДЖЭННІ САВЕТА КІРАЎНІКОЎ ДЗЯРЖАЎ СНД

18 студзеня Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка адбывае ў Маскву, дзе адбудзецца чарговая сустрэча Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД. У папярэднім парадку дня звыш 20 пытанняў. У ходзе саміта кіраўнікі краін Садружнасці абмяркуюць праблемы паглыблення эканамічнай інтэграцыі рэспублік, перспектывы расшырэння мытнага саюза, разгледзяць блок ваенных і іншых пытанняў.

Не выключана, што на сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў — удзельніц СНД будзе ўзнята тэма барацьбы з тэрарызмам у сувязі з падзеямі ў Чачні і Дагестане. Аб гэтым заявіў на праведзеным 17 студзеня ў Маскве брыфінгу выканаўчы сакратар Садружнасці Іван Каратчэня.

У час маскоўскага саміта Аляксандр Лукашэнка правядзе перагаворы з шэрагам кіраўнікоў краін Садружнасці. Чакаецца, што ў ходзе гэтых гутарак будуць разгледжаны праблемы двухбаковага супрацоўніцтва рэспублікі з партнёрамі па СНД. Прадугледжваецца, што Прэзідэнт Беларусі прыме ўдзел у рабоце сесіі Расійскай акадэміі сацыяльных навук, наведае Зорны гарадок, сустрэнецца з патрыярхам Маскоўскім і ўсяе Русі Алексіем Другім.

Ларыса ЛАЗАР, БЕЛТА.

ТАЛЕНАВІТАЯ МОЛАДЗЬ АТРЫМАЕ ПАДТРЫМКУ СА СПЕЦЫЯЛЬНАГА ПРЭЗІДЭНЦКАГА ФОНДУ

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі заснаваны спецыяльны фонд Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі і зацверджана палажэнне аб фондзе.

Фонд ствараецца з мэтай фінансавання мерапрыемстваў, прадугледжаных адпаведнымі рэспубліканскімі праграмамі ў галіне культуры і мастацтва, накіраванымі на стварэнне ўмоў для пошуку, станаўлення і развіцця адоранай моладзі. У фонд будуць накіроўвацца асігнаванні з рэзервовага фонду Прэзідэнта Рэспублікі, добраахвотныя ўзносы беларускіх і замежных грамадзян, прадпрыемстваў, арганізацый і іншых юрыдычных асоб. Прытым гэта могуць быць і грашовыя сродкі, і матэрыяльныя, культурныя каштоўнасці. Сродкамі фонду будзе распараджацца савет фонду, створаны з ліку вядучых дзеячаў культуры і мастацтва, прадстаўнікоў Адміністрацыі Прэзідэнта, зацікаўленых міністэрстваў і іншых цэнтральных органаў кіравання, творчых саюзаў, іншых грамадскіх арганізацый. Яны могуць быць накіраваны на выплату стыпендый, аказанне матэрыяльнай дапамогі, набыццё музычных інструментаў і матэрыялаў для заняткаў выяўленчай творчасцю, арганізацыю стажыровак, ажыццяўленне творчых праектаў, удзел моладзі ў конкурсах, выставах, сімпозіўмах, іншых акцыях, накіраваных на развіццё культуры, арганізацыю фестываляў, канцэртаў, выставак.

Зацверджаны і састаў савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Яго ўзначаліў народны артыст СССР Мікалай Яроменка. У састаў таксама ўвайшлі народны мастак Рэспублікі Беларусь Гаўрыіл Вашчанка, старшыня Беларускага саюза музычных дзеячаў Міхаіл Дрынеўскі, народная артыстка рэспублікі Марыя Захарэвіч, паэт Валянцін Лукша, кампазітары Ігар Алоўнікаў і Эдуард Зарыцкі, а таксама прадстаўнікі навучальных устаноў, творчых калектываў.

Для забеспячэння дзейнасці фонду Кіраўніцтву справамі Прэзідэнта даручана адкрыць спецыяльныя рахункі ў рублях і замежнай валюце.

БЕЛТА.

АДБЫЛІСЯ ЗМЕНЫ Ў ІДЭАЛАГІЧНАЙ СІСТЭМЕ БЕЛАРУСІ

Як стала вядома карэспандэнту БелаПАН з дакладных крыніц, начальнік упраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Замяталін вызвалены ад займаемай пасады.

Аднак за Уладзімірам Пятровічам захавалася пасада «рангам вышэй» — ён па-ранейшаму застаецца намеснікам кіраўніка Адміністрацыі. А вось другі работнік ідэалагічнага фронту — Пётр Раманчук — змяніў месца працы. Па ўласнаму жаданню ён вызвалены ад абавязкаў намесніка старшыні Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі і цяпер будзе працаваць намеснікам генеральнага дырэктара БЕЛТА.

Уладзімір ГЛОД, БелаПАН.

* * *

Уладзімір Замяталін у размове з карэспандэнтам «Звязды» пацвердзіў гэтую інфармацыю, зазначыўшы, што прыкладна тыдзень таму быў падпісаны ўказ кіраўніка дзяржавы па рэарганізацыі Адміністрацыі Прэзідэнта, згодна з якім намеснікі кіраўніка Адміністрацыі будуць курыраваць пэўныя галіны. Уладзіміру Замяталіну даручана займацца сферай гуманітарных праблем: культурай, навукай, спортам, сацыяльным забеспячэннем і інш. Іншыя намеснікі будуць курыраваць галіны народнай гаспадаркі, прававыя пытанні і г.д.

Такім чынам, ранейшая пасада Уладзіміра Замяталіна дзеліцца як бы на дзве асобныя: намесніка кіраўніка Адміністрацыі і начальніка Галоўнага ўпраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі. У. П. Замяталін застанецца толькі намеснікам кіраўніка Адміністрацыі, а хто будзе ўзначальваць ГУГПІ, пакуль не вырашана. Акрамя таго, будзе створана прэс-група Прэзідэнта і ўведзена пасада яго прэс-сакратара. І тут аб канкрэтных прозвішчах гаварыць пакуль што рана. А Уладзімір Замяталін, такім чынам, свае сувязі з прэсай значна зменшыць.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ПРЭЗІДЭНТ КАЗАХСТАНА Ў МІНСКУ

НА ЗДЫМКУ: у час сустрэчы Прэзідэнта Казахстана Н. Назарбаева ў аэрапорце «Мінск-2».

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

17 студзеня ў Мінск з афіцыйным візітам прыбыў Прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў. У аэрапорце «Мінск-2» Нурсултан Абішавіч заявіў журналістам:

— У нас пасля абвяшчэння незалежнасці і ўстанаўлення дыпламатычных адносінаў летам 1992 года было падпісана некалькі эканамічных пагадненняў, былі візіты кіраўнікоў урада Беларусі ў Казахстан і ўрада Казахстана — у Беларусь. Аднак дасюль у нас няма асноўнага міждзяржаўнага дакумента, які мы маем намер сёння падпісаць з А. Лукашэнкам, — Дагавора аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе, які трэба мець сяброўскім дзяржавам. Акрамя таго, падпішам дакументы па консульскіх праблемах, аб спрошчаным атрыманні грамадзянства, абароне грамадзян Беларусі ў Казахстане і Казахстана — у Беларусі. Я мяркую, што гэта вельмі важныя дакументы, якія закладуць асновы нашага супрацоўніцтва. Акрамя таго, Расія, Беларусь і Казахстан цяпер складаюць мытны саюз. За кароткія паўгода ў гэтай справе былі дасягнуты вялікія поспехі. І гэта я разглядаю як адзін з пунктаў ажыццяўлення ідэі саюза еўрапейскіх і азіяцкіх дзяржаў былога СССР. Наступным этапам напэўна будзе плацежны саюз. Так што інтэграцыя дзейнічае. Спадзяюся, што гэтая сустрэча, падпісаныя дакументы ўзнімуць на зусім новы ўзровень нашы адносіны і закладуць зусім новую якасць узаемаадносінаў, калі мы створым сумесную эканамічную камісію, якая будзе кантраляваць выкананне нашых рашэнняў.

Як паведамілі Н. Назарбаеў і А. Лукашэнка падчас візіту будзе неафіцыйна абмяркоўвацца тэматыка бліжэйшай сустрэчы ў вярхах СНД, якая пачнецца 19 студзеня. Н. Назарбаеў адзначыў, што ў адносінах да СНД у Казахстане і Беларусі шмат агульнага ў плане памкненняў да ўмацавання сувязей у СНД. Аднак на чарговым саміце, паводле выказвання Прэзідэнта Казахстана, нічога надзвычайнага не плануецца, усё па плану, сенсацый не прадбачыцца. Н. Назарбаеў заявіў, што ў хуткім часе можна чакаць візіту А. Лукашэнкі ў адказ.

Прэзідэнт Беларусі сярод іншага адзначыў, што ў двух прэзідэнтаў падобныя меркаванні, у прыватнасці па праблемах інтэграцыі. Міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Сянько ў інтэрв'ю «Звяздзе» адзначыў важнасць міждзяржаўнага Дагавора аб дружбе і супрацоўніцтве паміж Беларуссю і Казахстанам, які быў падрыхтаваны ўжо даволі даўно, але чакалася нагода падпісання яго на вышэйшым узроўні.

— Гэта першы афіцыйны візіт Прэзідэнта Казахстана ў Беларусь, што само па сабе надае яму глыбокую сімволіку і значнасць, — адзначыў У. Сянько. — Акрамя дагавора будзе падпісаны цэлы шэраг істотных пагадненняў: аб прававым статусе грамадзян Беларусі ў Казахстане і Казахстана — у нас, консульская канвенцыя, пагадненне аб супрацоўніцтве ў галіне навукі, культуры і адукацыі. Акрамя таго, будзе падпісана вельмі важнае пагадненне міжурадавае і міжбанкаўскае аб узаемнай канвертоўнасці беларускага рубля і казахстанскага тэнге. Гэта, безумоўна, будзе стымуляваць далейшае развіццё гандлёвых адносінаў. У нас ёсць жаданне і ўпэўненасць, што гэты візіт дасць імпульс нашым адносінам перш за ўсё ў сферы эканомікі. Тут ёсць вялізныя магчымасці, якія пакуль выкарыстоўваюцца далёка не ў поўнай меры.

Адносна мытнага саюза У. Сянько зазначыў, што гэты саюз з'яўляецца не проста «ружовай перспектывай», а ясным бачаннем таго, што нашы адносіны павінны паглыбляцца і пашырацца. Тут ёсць шмат узаемавыгаднага.

Пасол Казахстана ў Беларусі Валерый Цемірбаеў так пракаменціраваў праблему спрыяння мытнага саюза гандлёва-эканамічным сувязям Беларусі і Казахстана:

— Пакуль можна гаварыць толькі аб падзеях, бо рэальна такі саюз яшчэ амаль не існуе, хоць асобныя яго элементы ўжо задзейнічаны. Аднак калі будзе працаваць уся сістэма мытнага саюза, будуць напрацаваны яго механізмы, то аддача ад яго будзе значна большая. Пакуль што існуюць агульныя праблемы па набыццю тых ці іншых патрэбных тавараў, але яшчэ больш складаным з'яўляецца іх перамяшчэнне. Ёсць розныя бар'еры, якія ствараюць амаль не пераадольныя перашкоды.

— Вы маеце на ўвазе расійскі транзіт?

— Так, перш за ўсё расійскі транзіт: вялікія тэрыторыі, вельмі вялікія тарыфы, адсутнасць скаардынаванасці. Хаця асобныя ўчасткі ўжо адладжаны, але гэта някомплексна і неглабальна.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

У БЕЛАРУСКІМ ПАРЛАМЕНЦЕ ЎТВОРАНА 15 ПАСТАЯННЫХ КАМІСІЙ

У другой палове дня 16 студзеня, пасля абрання намеснікаў Старшыні Вярхоўнага Савета, адзін з іх, Васіль Новікаў, прадставіў выпрацаваны на нарадзе прадстаўнікоў парламенцкіх фракцый праект пастановы ВС аб утварэнні пастаянных парламенцкіх камісій і падкамісій.

Гэтую праблему дэпутаты абмяркоўвалі яшчэ з лета, пасля майскіх выбараў, і да асенніх выбараў з'явілася каля сямі прапаноў-спісаў, былі самыя розныя варыянты. Аднак, як зазначыў першы намеснік Старшыні ВС В. Новікаў, на завяршальным этапе, калі працавала над гэтай праблемай асобная рабочая група, усе сышліся на лічбе 14 — столькі камісій было прапанавана. Забягаючы наперад, заўважым, што дэпутаты дадалі яшчэ адну асобную камісію — па чарнобыльскай праблеме. Такім чынам, Васіль Новікаў прапанаваў ад імя міжфракцыйнай нарады стварыць наступныя камісіі — пастаянныя і падкамісіі:

1) Камісію па заканадаўству і прававых адносінах;

2) Камісію па нацыянальнай бяспецы, абароне і барацьбе са злачыннасцю, у якую ўваходзяць 2 падкамісіі: па пытаннях барацьбы са злачыннасцю і па пытаннях абароны;

3) Камісію па прамысловасці, будаўніцтву, энергетыцы і паслугах насельніцтву, сувязі і інфарматыкі (разам з падкамісіяй па архітэктуры, будаўніцтву і жыллёва-камунальнай гаспадарцы). Пазней дэпутаты прапанавалі тэматычна расшырыць назву гэтай камісіі, дабавіўшы сюды транспарт і гандаль.

4—5) Камісію па экалогіі, праблемах чарнобыльскай катастрофы і прыродакарыстання. У першапачатковай прапанове мелася на ўвазе стварыць тут падкамісію па праблемах чарнобыльскай катастрофы, аднак пасля пераканаўчых выступленняў многіх дэпутатаў парламент вырашыў падняць яе да ўзроўню асобнай камісіі;

6) Камісію па аграрных пытаннях, сацыяльнаму развіццю вёскі;

7) Камісію па міжнародных справах з падкамісіяй па справах СНД;

8) Камісію па адукацыі, навуцы і культуры (плюс падкамісію па навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу і падкамісію па культуры);

9) Камісію па сацыяльнай палітыцы і працы з трыма падкамісіямі: па справах моладзі, па пытаннях сям'і, мацярынства і дзяцінства, па справах ветэранаў і інвалідаў;

10) Камісію па дзяржаўнаму будаўніцтву, нацыянальных пытаннях і мясцоваму самакіраванню, выдзеліўшы апошнюю праблему ў асобную падкамісію;

11) Камісію па правах чалавека, сродках масавай інфармацыі, сувязі з грамадскімі аб'яднаннямі і рэлігійнымі арганізацыямі (плюс падкамісія па СМІ і сувязях з грамадскімі аб'яднаннямі);

12) Камісія па бюджэту, падатках, банках і фінансах, выдзеліўшы асобную падкамісію па бюджэту і падатках;

13) Камісію па эканамічнай палітыцы і рэформах;

14) Камісію па пытаннях арганізацыі работы Вярхоўнага Савета;

15) Камісію па ахове здароўя, фізічнай культуры і спорту.

Абмеркаванне назваў гэтых камісій, іх колькаснага саставу, межаў кампетэнцыі і г. д. прайшло даволі хутка і без асаблівых спрэчак. Бачна было, што фракцыі добра папрацавалі над гэтай праблемай і прыйшлі да кансенсуса. Тыя ж народныя абраннікі, якія не ўваходзяць у фракцыі ці адсутнічалі на іх пасяджэннях, адчувалі сябе няўтульна. «У мяне такое ўражанне, што сёння за мяне ўсе думаюць і вырашаюць, а я нічога не думаю», — зазначыў дэпутат Волкаў з Пінска. Яму, дарэчы, удалося, аднак, пераканаць змяніць прапанаваны праект у частцы, што датычылася чарнобыльскай праблемы. Іншым дэпутатам, якія выносілі свае прапановы, трэба было мець надзвычайную аргументацыю для іх, і ўсё роўна яны пераважна не знаходзілі падтрымкі парламенцкай большасці. Аднак, як зазначыў Старшыня Вярхоўнага Савета С. Шарэцкі, магчымасць стварэння ў далейшым нейкіх іншых парламенцкіх структур, у прыватнасці падкамісій, не выключана: дэпутатам толькі трэба будзе пераканаць сваіх калег па камісіі, заручыцца падтрымкай фракцый і вынесці гэта пытанне на разгляд парламента.

Аднак і зараз у парламентарыяў ёсць дастаткова месцаў, дзе яны маглі б прыкласці свой вопыт, веды і імпэт.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

АФІЦЫЙНА

НОВІКАЎ ВАСІЛЬ МІКАЛАЕВІЧ

ПЕРШЫ НАМЕСНІК СТАРШЫНІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Новікаў В.М. нарадзіўся 21 лістапада 1946 года ў вёсцы Ламачына Аршанскага раёна Віцебскай вобласці. Беларус. Сакратар ЦК Партыі Камуністаў Беларускай.

Закончыў Ленінградскі дзяржаўны універсітэт. Мае спецыяльнасць па адукацыі — выкладчык філасофіі і грамадазнаўства.

Працоўную дзейнасць пачаў у 1964 годзе слесарам-зборшчыкам на Аршанскім прыборабудаўнічым заводзе.

Пасля службы ў радах Савецкай Арміі працаваў слесарам-лякальшчыкам на Аршанскім заводзе лёгкага машынабудавання.

З 1969 года — студэнт Ленінградскага дзяржаўнага універсітэта.

З 1974 года — асістэнт, старшы выкладчык кафедры філасофіі Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі.

З 1977 года на партыйнай рабоце. Пачынаў інструктарам у Горацкім райкоме КПБ, затым у 1984 годзе быў выбраны першым сакратаром Чэрыкаўскага райкома КПБ.

З 1989 года працаваў памочнікам першага сакратара ЦК КПБ, першым намеснікам загадчыка арганізацыйнага аддзела ЦК КПБ.

З 1991 года на працягу трох гадоў займаў пасаду намесніка загадчыка аддзела арганізацыйнай і кадравай работы Мінскага аблвыканкома.

28 мая 1995 года В.М. Новікаў выбраны дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па Аршанскай сельскай выбарчай акрузе № 38.

Жанаты, мае дзвюх дачок. Пражывае ў г.Мінску.

КАРПЕНКА ГЕНАДЗЬ ДЗМІТРЫЕВІЧ

НАМЕСНІК СТАРШЫНІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Карпенка Генадзь Дзмітрыевіч нарадзіўся 17 верасня 1949 года ў г.Мінску. Беларус. Член Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

Адукацыя вышэйшая — закончыў у 1972 годзе Беларускі політэхнічны інстытут, інжынер-металург.

Доктар тэхнічных навук, член-карэспандэнт Акадэміі навук РБ, акадэмік Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі ў галіне навукі і тэхнікі, заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь.

Працоўную дзейнасць пачаў у 1972 годзе ў інстытуце ядзернай энергетыкі, дзе прайшоў шлях ад інжынера да старшага навуковага супрацоўніка.

З 1983 па 1990 гады Г.Д. Карпенка працаваў у Беларускім рэспубліканскім навукова-вытворчым аб'яднанні парашковай металургіі, загадчыкам аддзела, дырэктарам Маладзечанскага завода парашковай металургіі.

У 1990 годзе Г.Д. Карпенка быў выбраны дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь дванаццатага склікання па Маладзечанскай-Купалаўскай выбарчай акрузе № 75 Мінскай вобласці.

З 1990 па 1991 гады — старшыня Камісіі па навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

З 1991 па 1994 гады ўзначальваў выканаўчы камітэт г.Маладзечна. З 1994 года працаваў у Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь на пастаяннай аснове.

10 снежня 1995 года Г.Д. Карпенка выбраны дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання па 251-й Машэраўскай выбарчай акрузе г.Мінска.

Жанаты, мае дваіх дзяцей. Пражывае ў г.Мінску.

МАЛУМАЎ ЮРЫЙ ГЕОРГІЕВІЧ

НАМЕСНІК СТАРШЫНІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ю.Г.Малумаў нарадзіўся 26 студзеня 1957 года ў г.Мінску. Рускі.

Адукацыя вышэйшая — закончыў у 1979 годзе Беларускі політэхнічны інстытут, а ў 1987 годзе — Белдзяржуніверсітэт. Па спецыяльнасці інжынер-будаўнік, юрыст.

Пасля заканчэння БПІ Ю.Г. Малумаў працаваў старшым інжынерам гэтага інстытута. З 1980 года — у органах правапарадку. За чатырнаццаць гадоў прайшоў шлях ад оперупаўнаважанага УУС Мінгарвыканкома да намесніка начальніка аддзела УБЭЗ Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь. Падпалкоўнік міліцыі.

У 1994 годзе Ю.Г. Малумаў узначаліў камітэт па барацьбе з карупцыяй у органах дзяржаўнай улады і кіравання Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

З 1995 года Ю.Г. Малумаў — начальнік упраўлення кадравай палітыкі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

28 мая 1995 года выбраны дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па Бабруйскай-Ульянаўскай выбарчай акрузе № 159.

Жанаты, мае трох сыноў. Пражывае ў г. Мінску.

НА ПАРАДКУ ДНЯ СЕСІІ — БЮДЖЭТНЫЯ ПЫТАННІ

Учора пасяджэнне Вярхоўнага Савета пачалося толькі а 16-й гадзіне. Першую палову дня дэпутаты прысвяцілі рабоце ў фракцыях: праводзіліся кансультацыі па кандыдатурах кіраўнікоў пастаянных камісій. У кулуарах мусіравалася інфармацыя, што справа гэтая рухаецца не вельмі добра. Наконт некаторых камісій узніклі сур'ёзныя спрэчкі. Тое, што кансультацыі не далі жадаемых вынікаў, сведчыць далейшы ход сесіі: на пленарным пасяджэнні дэпутацкі корпус аднёс вырашэнне гэтага важнага пытання на больш позні час.

У парадак дня былі ўключаны тры новыя пункты: справаздача

(Заканчэнне на 3-й стар.).

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб унясенні дапаўненняў у спісы вытворчасцей, работ, прафесій, пасад і паказчыкаў, якія даюць права на пенсію за работу з асаблівымі ўмовамі працы, зацверджаныя раней прынятай ім пастановай ад 2 жніўня 1995 г. № 408 (Збор указаў Прэзідэнта і пастаноў Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, 1995 г., № 22, арт.523).

Так, падпункт «Іншыя работы» пункта «а» раздзела III Спіса вытворчасцей, работ, прафесій, пасад і паказчыкаў на падземных работах, на работах з асабліва шкоднымі і асабліва цяжкімі ўмовамі працы, занятасць у якіх дае права на пенсію па ўзросту ў сувязі з асаблівымі ўмовамі працы (Спіс № 1), дапаўняецца абзацамі наступнага зместу: «работы па зборцы, разборцы, наладка, разналадка, рамонту ўсіх відаў боепрыпасаў, баявых частак, начыненых цвёрдапаліўных ракетных рухавікоў, піратэхнічных вырабаў, сродкаў ініцыіравання, іншых камплектуючых, якія ўтрымліваюць выбуховыя рэчывы, порах, зарады цвёрдага паліва, піратэхнічныя, бязгазавыя і малагазавыя саставы, агнясумесі, вогнеправодныя і дэтануючыя шнуры, зарады, згаральныя гільзы, акісляльнікі вадкіх ракетных паліваў на аснове моцнай азотнай кіслаты;

занятыя ўтылізацыяй і знішчэннем ракет, боепрыпасаў і іх элементаў, начыненых цвердымі палівамі, порахамі, выбуховымі рэчывамі і піратэхнічнымі саставамі»;

пункт «а» раздзела III Спіса вытворчасцей, работ, прафесій, пасад і паказчыкаў на работах са шкоднымі і цяжкімі ўмовамі працы, занятасць у якіх дае права на пенсію па ўзросту ў сувязі з асаблівымі ўмовамі працы /Спіс № 2/, дапаўняецца падпунктам наступнага зместу:

«Іншыя работы:

занятыя ў лабараторыях на даследаванні выбуховых рэчываў, пораху, зарадаў цвёрдага паліва, піратэхнічных, бязгазавых і малагазавых саставаў, агнясумесяў, вогнеправодных і дэтануючых шнуроў, зарадаў, згаральных гільз, акісляльнікаў вадкіх ракетных паліваў на аснове моцнай азотнай кіслаты;

занятыя дэмантажом, нейтралізацыяй ракетнага ўзбраення і сродкаў індывідуальнай абароны, забруджаных кампанентамі ракетнага паліва».

Устанавіць, гаворыцца далей у прынятай пастанове, што пры назначэнні пенсіі па ўзросту ў сувязі з асаблівымі ўмовамі працы ў адпаведнасці з артыкулам 12 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсіённым забеспячэнні» перыяды занятасці на работах, указаных у пунктах адзін гэтай пастановы, залічваюцца ў стаж работы пачынаючы з 1 студзеня 1993 года.

* * *

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь пастанавіў прадоўжыць тэрмін дзеяння раней прынятай ім пастановы ад 26 кастрычніка 1994 г. № 137 «Аб часовым парадку продажу гарэлкі і лікёра-гарэлачных вырабаў, вырабляемых у рэспубліцы» /Збор указаў Прэзідэнта і пастаноў Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, 1994 г., №9., арт.233/ да 1 красавіка 1996 года, пашырыўшы яе дзеянне на вінаградныя і пладова-ягадныя віны, шампанскае, каньяк і тытунёвыя вырабы. Гэта пастанова ўводзіцца ў дзеянне з 1 студзеня 1996 года.

БЕЛТА.

«ПАДСТАЎ ДЛЯ АБВАЛЬНАЙ ДЭВАЛЬВАЦЫІ БЕЛАРУСКАГА РУБЛЯ НЯМА»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка адказаў палітычнаму аглядальніку Белдзяржтэлерадыёкампаніі на пытанне аб становішчы спраў на валютным рынку

«З кастрычніка 1994 года на падставе пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь беларускі рубель юрыдычна прызнаны адзіным законным плацежным сродкам у дзяржаве. Нашымі намаганнямі ў 1995 годзе ўдалося стабілізаваць курс рубля, стварыць прадпасылкі для таго, каб не дапусціць у 1996 годзе росту цэн больш чым 2,5 працэнта ў месяц.

Разам з тым больш як трэць грошай у рэспубліцы складае замежная валюта, не лічачы наяўнай валюты ў насельніцтва, што не садзейнічае ўмацаванню беларускага рубля як нацыянальнай валюты эканамічна незалежнай дзяржавы.

У гэтых умовах урад і Нацыянальны банк выпрацавалі дзяржаўную палітыку грашова-крэдытнага рэгулявання. Але пакуль парламент не функцыянаваў, мы пачалі год без зацверджанага бюджэту.

Марудлівасць у прыняцці такога важнага рашэння парадзіла нестабільнасць на біржы, у абменных пунктах камерцыйных банкаў.

Працэсы, якія адбываюцца на ўнутраным валютным рынку, пастаянна знаходзяцца ў сферы ўвагі Прэзідэнта.

Па майму даручэнню ў чарговы раз сітуацыя прааналізавана Кабінетам Міністраў, Нацыянальным банкам, Службай кантролю Прэзідэнта, незалежнымі экспертамі. Сёння, 16 студзеня, у Прэзідэнта была праведзена чарговая нарада па гэтаму пытанню. Усе ўдзельнікі прыйшлі да адзінай думкі, што падстаў для абвальнай дэвальвацыі беларускага рубля няма. Нацыянальны банк мае дастаткова рэзерваў для стабілізацыі разліковага курса на 1996 год.

Мне могуць задаць пытанне. Ці можна толькі за кошт рэзерваў Нацыянальнага банка забяспечыць стабільны абменны курс беларускага рубля? Безумоўна, не. Гэта праблема павінна вырашацца комплексна.

У сувязі з гэтым сёння мной прыняты наступныя рашэнні па ўмацаванню нацыянальнай грашовай адзінкі, стабілізацыі абменнага курса, падтрымцы экспарцёраў і рацыяналізацыі імпарту.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ШКОЛА «ЦЯЖАРНАЯ» РЭФОРМАЙ. «РОДЫ» БУДУЦЬ ЗАЦЯЖНЫМІ

Такім чынам, ад размоў — да справы. Сваім распараджэннем Прэзідэнт краіны даручыў Міністэрству адукацыі і навукі да 1 ліпеня распрацаваць канцэпцыю і праграму рэформы агульнаадукацыйнай школы. З кіраўніком галіны Васілём СТРАЖАВЫМ гутарыць аглядальнік «Звязды».

— Аб подступах да рэфарміравання «Звязда» расказвала не аднойчы, у тым ліку і вашымі вуснамі. Тым не менш, складваецца ўражанне, што ў грамадстве няма поўнага разумення яго неабходнасці, калі меркаваць па «сярдзітых» пісьмах і званках. [illegible] — вось галоўны тэзіс крытыкаў. Сярод іх нямала настаўнікаў. Так што, Васіль Іванавіч, запасіцеся цярпеннем і яшчэ раз прывядзіце свае аргументы на карысць перамен.

— Я згодзен, што цярпення сапраўды спатрэбіцца шмат. І не таму, што існуе такое ўжо вялікае неразуменне. Крытыкаў, як вы кажаце, мне здаецца, нямнога. Проста задача перад намі такая, што разлічана на цярплівых.

— Што, чакаюцца вялікія перамены?

— Ведаеце, не. Нейкіх [illegible] перамен, хутчэй за ўсё, не будзе. [illegible]

— Дык даўно і збіраемся...

— З пачатку 80-х гадоў. [illegible]

— Васіль Іванавіч, дык да чаго ў першую чаргу школа будзе адмаўляцца?

— [illegible] перагрузка вучняў. [illegible] — 24—26 гадзін у тыдзень. У нас — пад 40. А ў спецыялізаваных школах, гімназіях і ліцэях — пад 50! [illegible]

Ключ да вырашэння ўсіх праблем — у пошуку адказу на адно простае пытанне: што такое абавязковае навучанне ў школе — па змесце і тэрмінах.

— А якія вы сёння школы вы хацелі б абавязкова захаваць? Каб «пад шумок» не выкінуць патрэбнае...

— [illegible]

— Вы сказалі, што ключ да вырашэння ўсіх праблем — у адказе на адно толькі пытанне...

— Так. Што такое абавязковае навучанне ў школе? [illegible]

— [illegible] заменілі на дзевяцігодку.

— Можна гаварыць, што на тое былі свае прычыны. Але варта прызнаць, што [illegible] мы зрабілі крок назад у развіцці грамадства.

— Дарэчы, наша газета ў сваіх публікацыях настойліва папярэджвала былое кіраўніцтва міністэрства аб небяспецы такога кроку. Але справа не ў гэтым. Заднім розумам, як кажуць, усе моцныя. [illegible] Дык вось. Навучаны ўласным вопытам, да якой мадэлі мы будзем імкнуцца зараз?

— Мы мяркуем прапанаваць грамадству вярнуцца да абавязковай дзесяцігадкі. [illegible]

Пасля атрымання атэстата сталасці (за 10 класаў) [illegible] ПТВ — для атрымання рабочай прафесіі і працягу агульнай адукацыі. Кваліфікацыю спецыяліста сярэдняга звяна яго больш падрыхтаваныя і зацікаўленыя аднагодкі змогуць набыць у тэхнікумах або каледжах. А нехта пойдзе і ў ліцэі (і як самастойныя ўстановы, і пры ВНУ, і на базе школ — можна з вялікай доляй умоўнасці назваць іх 11 і 12 класамі, хоць гэта зусім іншае), якія дадуць паглыбленую агульнаадукацыйную падрыхтоўку. Магчыма, гэта шлях для найбольш таленавітых.

І ўжо пасля заканчэння ўсіх гэтых навучальных устаноў [illegible]

— Вось тут і хочацца ў вас запытаць: [illegible]

— [illegible]

— Гэта ўскладняе яго задачу.

— [illegible]

— Але ж на падае аўтарытэт школы.

— [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

— Адна з мэтаў рэформы — павышэнне якасці адукацыі. Што маецца на ўвазе ў змястоўным плане?

— Акцэнт плануецца зрабіць на гуманітарных ведах.

— Прабачце. Грамадскае, тым больш вытворчае, жыццё набывае ўсё больш прагматычны характар. Рынак вымушае паважаць яе вялікасць Лічбу. Як бы не «праляцець».

— Залішняя прагматычнасць небяспечная для грамадства. Гэта даўно прызналі на Захадзе. [illegible]

Распытваў Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ.

АД РЭДАКЦЫІ. У адным з наступных нумароў мы надрукуем праект на[illegible] агульнаадукацыйнай школ і запросім усіх [illegible] міністрам нашых чытачоў да размовы.

ПОГЛЯД

Сцяпан СКАРАПАНАЎ:

«І з поўным страўнікам можна заставацца галодным — на ваду і паветра...»

Прозвішча гэтага чалавека лексічна лёгка ўкладваецца ў назоўнік. Такія ж назоўнікі ўтварыліся і ад прозвішчаў Брэжнеў, Андропаў. Вось паслухайце іх мелодыю: «брэжнеўшчына, андропаўшчына, скарапанаўшчына...» У энцыклапедычнай персаналіі пра яго, Сцяпана Г[illegible]апанава, хаця і сцісла, лаканічна, але сказана даволі шмат: «...У 1948—50 і 1952—59 гг.дырэктар БелНДІ меліярацыі. З 1959-га — акад.-сакратар аддзялення меліярацыі і лясной гаспадаркі, акадэмік сельскагаспадарчых навук БССР, з 1961-га — міністр сельскай гаспадаркі БССР, з 1972-га — акадэмік-сакратар Зах. аддзялення УАСГНІЛ, з 1976-га — акадэмік-сакратар аддзялення земляробства і хімізацыі УАСГНІЛ, з 1979-га — загадчык лабараторыі БелНДІ меліярацыі і воднай гаспадаркі...»

Самы прыметны радок у лёсе Скарапанава, канешне ж, адзінаццаць гадоў кіравання сельскай гаспадаркай Беларусі. І які быў час, якія людзі праводзілі ў жыццё свае (а значыць, і ўсяе партыі) суперарыгінальныя сельскагаспадарчыя праекты! І, вядома ж, наша размова са Сцяпанам Гардзеевічам — пра сельскую гаспадарку. Пра тое, што наўкола ў прыродзе робіцца, «дзякуючы» (калі не грэх будзе так сказаць) і хімізацыі, і меліярацыі, і ўсенароднаму жаданню самім больш з'есці, ды і астатні сацыялістычны свет накарміць.

— Сцяпан Гардзеевіч, у каго, як не ў вас, спытаць пра ўсё тое эпахальнае, што адбылося за паслякастрычніцкі час з сельскай гаспадаркай...

— Адразу ж хачу заўважыць, што дарэмна імкняцеся ўласны вопыт падвяргаць сумненням. Цяпер, пражыўшы гэтулькі гадоў, і я прыйшоў да высновы, што і мы рабілі брыдкія справы. Рабілі, але ж не ўсё тады разумелі. І таму яшчэ рабілі, што мелі на мэце дабрабыт людскі. Сёння як быццам не ў модзе параўноўваць сучасныя паказчыкі са статыстычнымі данымі дарэвалюцыйнай Расіі. А я вось апошнім часам заняўся параўнальным даследаваннем. Паспрабаваў абагульніць гістарычны вопыт сельскай гаспадаркі на тэрыторыі Беларусі за мінулыя 120 гадоў. І прыйшоў да наступнага: адзін гектар за царскім часам даваў 4,5-5 цэнтнераў кармавых адзінак. А што тычыцца затрат, то 1 цэнтнер патрабаваў 20—25 чалавека-гадзін. У 1990-х гадах 1 гектар прыносіў ужо звыш 30 цэнтнераў. А затрат на 1 цэнтнер — 1-1,5 чалавека-гадзін, або ў 6-7 разоў меней.

Дык дзеля чаго сёння лозунгі: «Адродзім селяніна!» Якога, прабачце, селяніна?

— Але ж, думаецца, і прыхільнікі змены формы ўласнасці на зямлю зусім не за вяртанне сахі, не за тое, каб адмовіцца ад тэхнічнага прагрэсу...

І на Захадзе, і ў тых жа ЗША даўно ўжо не 4-5 цэнтнераў кармавых адзінак дае гектар, ды і, мусіць, не 30 — таксама. А што датычыць затрачаных чалавека-гадзін, то тут, на мой погляд, і параўноўваць не трэба.

— Дарэмна вы разглядаеце заходнюю сельскую гаспадарку як суперузор, як першарадны прыклад. І звяртаю на гэта ўвагу не з нейкіх там ідэалагічных пераканнняў, а ў знак таго, што памылковым было б аўтаматычна пераносіць на ўласную глебу чужы вопыт. Дарэчы, азіраючыся на далёкіх амерыканцаў, у Савецкім Саюзе з пачаткам калектывізацыі ўзялі курс на шырокую трактарызацыю. Так, у амерыканцаў, у краінах з цалiннымі чарназёмнымі землямі, можна доўга араць. Мы ж рэжам палеткі, а ўраджай не расце. Няўжо не хапала тады розуму разгледзець спецыфіку гаспадарання на зямлі? Відаць, не хапала, калі варочалі, рэзалі зямлю. І гэта замест таго, каб даць паболей угнаенняў...

— Прыйшоў жа час — і зразумелі. Зразумелі, што патрэбны ўгнаенні. І пачалася хімізацыя ўсіх часоў і народаў.

— А як жа без угнаенняў? Сёння мы якраз таму і губляем ва ўраджаі, што іх катастрафічна нестае. У 1990 годзе на 1 гектар уносілі звыш 200 кг. Летась — каля 40 кг.

— Цікава, а колькі ж у царскай Расіі?

— Па статыстыцы 1913 года, — 0,5 кг на 1 гектар зямлі.

— Мажліва, у 60—70-я гады яшчэ і трэба было інтэнсіўна ўносіць хімічныя ўгнаенні, каб атрымліваць усё большыя і большыя ўраджаі. Але ж з часам у свеце, у блізкіх суседзяў — у той жа Германіі — пачалі разумець, што колькасны рост не стаў якасным у дачыненні да прадукцыі.

— Канешне. І вельмі шкада, што мы позна зразумелі, што з поўным страўнікам можна ўсё адно заставацца галодным — на ваду і чыстае паветра. Так, і мною, як кіраўніком, рухала святая вера ў прагрэсіўнасць курсу на хімізацыю. Азот, фосфар, калій... Ад усіх гэтых угнаенняў мы бачылі толькі карысць...

Памятаю, з якой цікавасцю адкрываў для сябе кнігу амерыканскай журналісткі Карлсан «Безмолвная весна». Уразіла яе папярэджанне: з часам, калі мы будзем прадаўжаць згубную практыку, усё жывое можа вымерці. І калі ўдасца яшчэ чалавеку нешта ўбачыць, то карціна атрымаецца жахлівая. На календары толькі і будзе вясна, а птушкі, якія спяваюць, дрэвы, якія цвітуць, — усё гэта толькі ў памяці застанецца. Вось які вынік антрапагеннага ўздзеяння чалавека на прыроду. Недзе ў тыя ж гады да сур'ёзных разваг падштурхнула і кніга польскай аўтаркі «Аскальпаваная зямля». Там ужо не толькі пра мяркуемы вынік хімізацыі, але і пра пакінутыя шахты, пра іншыя выдаткі чалавечай безгаспадарчасці. Сёння я перакананы, што хімізацыю трэба разглядаць у дзвюх плоскасцях. Па-першае, хімізацыя (найперш — азот) нясе жыццё. Але ж калі ёй злоўжываць, то яна з'яўляецца носьбітам смерці. Другая плоскасць — трэба шукаць шляхі паяднання двух магчымых вынікаў хімізацыі. Значыць, шукаць аптымальны варыянт яе выкарыстання.

— І якім ён можа быць, гэты ідэальна аптымальны варыянт? Здаецца, ужо дахімізаваліся. Далей няма куды...

— Германія, акрамя ўсіх іншых шляхоў, выбрала і такі. Там скарачаецца колькасць пасяўных плошчаў. Беларусь заўжды славілася тым, што экспартавала сельскагаспадарчую прадукцыю ў Маскву, Ленінград, нават за межы СССР. Эканамічна, магчыма, па тым часе гэта было і апраўдана. Але ж у сацыяльна-экалагічным плане — наўрад ці.

— Сёння хімізацыя ўжо не такі, відаць, страшны звер. Сельская гаспадарка пакутуе ад безграшоўя. Якія ўжо тут могуць быць мінеральныя ўгнаенні? Тое ж безграшоўе дазволіла прыродзе адпачыць ад масіраванага наступу меліярацыі.

— І дрэнна, што меліярацыя згорнута ці згортваецца. Па-першае, калі гаварыць пра меліярацыю як пра шматгранную працу па асваенню, уводу ў сельскагаспадарчае карыстанне новых зямель, то меліярацыі і не было. Хутчэй — асушэнне балот. І ўсё. А дзе ж іншыя кампаненты? І, у прыватнасці, угнаенні?

— Не гаворачы пра экалагічныя страты, заўважаеш, што і для вырашэння праблем сельскагаспадарчай вытворчасці асушэнне не прынесла мяркуемага плёну. Што ж далей рабіць? Ці варта працягваць асушэнне?

— Маючы свае плюсы і мінусы, асушэнне усё ж патрэбна. Але не трэба забывацца, што і на новых землях роля эфекту самога асушэння ў атрыманні ўраджаю мае ўсяго толькі 1/6 ад агульнага ўкладу. Ёсць жа і іншыя, больш важкія фактары, якія мы павінны разглядаць. Магчыма, сёння варта падумаць, як захаваць тыя аб'екты, што ўжо даўно ўзведзены. Не трэба праектаваць новых аб'ектаў. Давайце азірнёмся на старыя, на стан даўно зробленага. Выключэнне могуць складаць плошчы пад агародніну, што патрабуюць арашэння.

— Наколькі ведаю, якраз пра гэта вы разам з калегамі гаворыце і ў адкрытым лісце Прэзідэнту Беларусі...

— Так, ідзе сапраўдная дэградацыя зямлі меліяраванай. Калі не прыпынім мы гэты працэс, то замест прыбытку штогод будзем мець страты ў мільярды долараў. Калі не прыняць тэрмінова меры, то асноўныя меліярацыйныя фонды коштам прыблізна ў 10 мільярдаў долараў стануць мёртвым помнікам.

— Але ж не так лёгка, пагадзіцеся, знайсці выйсце.

— Мы просім, як мінімум, прафінансаваць праграму «Ахова і рацыянальнае выкарыстанне зямель», прынятую Кабінетам Міністраў яшчэ ў лістападзе 1994 года. Спрабуе ж дзяржава падтрымаць колішнія гіганты прамысловасці — «Гарызонт», «Інтэграл»... Хацелася б, каб і меліярацыйныя аб'екты не засталіся па-за ўвагай.

Гутарыў Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ЭКАНОМІКА

СКАЗ ПРА СЕРТЫФІКАТ

ЧАМУ ЛОВЯЦЬ КІЛЬКУ, А АКУЛ НЕ ЧАПАЮЦЬ?

Камерсантаў, якія займаюцца продажам прамысловых тавараў, у некалькі разоў болей, чым прадаўцоў прадуктаў. Справа ў тым, што з прамтаварамі не так многа турбот. Атрымаў ліцэнзію — і гандлюй. А той, хто захацеў зрабіць бізнес на прадуктах харчавання, павінен мець санітарную кніжку і сертыфікат на кожны прадукт, які сведчыць пра якасць прадукцыі. І ў прадаўца яго можа патрабаваць практычна кожны — ад пакупніка да міліцыянера, не кажучы ўжо пра падатковую інспекцыю і санэпідэмслужбу. Па закону без сертыфіката прадаваць прадукты нельга, але на практыцы гэта далёка не так.

Скажам, малочныя прадукты жанчыны прывозяць з вёсак і адразу на рынак. Малако стала модным прадаваць у бутэльках з-пад «Кока-колы», «Фанты» і г. д., пластмасавы посуд разавага карыстання часам збіраецца на сметніках. Калгасы малако прывозяць у бочках і прадаюць у дварах мікрараёнаў. І ніякія службы іх не чапаюць. Часта гэта датычыцца і мясных прадуктаў.

Кантралюючыя асобы часцей за ўсё «шманаюць» найменей вінаватых — тых, хто прадае тавар у герметычнай упакоўцы. Кава, какава, шакалад і г. д. не самая вялікая пагроза для здароўя людзей, тым не меней, праверка сертыфікатаў на гэтыя тавары найбольш пашырана.

Тут трэба ўдакладніць, што кантралёры ў нейкім плане маюць рацыю. Найбольш падробак адбываецца з тым жа шакаладам. Стараюцца польскія фірмы, якія пастаўляюць нам шакалад «нямецкі», «французскі», «ірландскі» і г. д. Але тут ёсць прэтэнзіі. Чаму «трасуць» тых, хто прадае на тысячы, і не чапаюць тых, хто «варочае» мільёнамі? (Аб мільярдных абаротах гаворка ніжэй.)

Дастаткова зайсці ў нашы прыватызаваныя, арандаваныя ці дзяржаўныя «Гастраномы», «Універсамы», заплюшчыць вочы і ткнуць пальцам наўздагад у якую-небудзь прадукцыю, напрыклад, у кандытарскім аддзеле, і вы можаце не памыліцца: сертыфіката ўвогуле не будзе, альбо пакажуць фальшывы.

А выдаваць несапраўдны дакумент у нас навучыліся. Скажам, той жа Камітэт па сертыфікацыі і метралогіі выдасць вам дакумент, у якім будзе сказана, што пры праверцы ў лабараторных умовах прадукт адпавядае нормам па паху, смаку, колеру і г. д., годны для продажу да такой вось даты. І бываюць канфузы: на ўпакоўцы тэрмін захавання прадукту даўно закончыўся. Тым не меней. Калі ж у гэтым камітэце не дадуць сертыфікат, можна звярнуцца ў санэпідэмстанцыю. Там таксама выдадуць пасведчанне, што тавар годны для ўжывання. Толькі адно можна сказаць: што «беднаму гусару» ў гэтых інстанцыях ніякага дакумента не выдадуць.

Але пакінем у спакоі камерсантаў-саматужнікаў і магазіны. Бо ў прынцыпе зло зыходзіць не ад іх. Яны выконваюць ролю вядомага нам стрэлачніка, бо замыкаюць ланцужок, з'яўляюцца апошнім яго звяном.

Тавар паступае з аптовых баз, а там сваё жыццё, свае законы. Падатковага інспектара пакупнік не ўбачыць, а калі ён і з'яўляецца, то паводзіць сябе надзвычай ціха і непрыметна. Гэта на рынку ён можа пашумець, на базе ж прыходзіцца прытрымлівацца іншых правілаў гульні. Тут кіруе капітал, тут размова ідзе на мільярды, якія, як гусеніцы танка, душаць сумленне, прафесіянальны абавязак...

Вось тыповы прыклад, як дзейнічаюць на большасці аптовых баз у адносінах да пакупнікоў.

На вітрыне базы з'явіўся новы шакалад. Пакупнік выбівае чэк на пэўную суму і ідзе па сертыфікат у куток пакоя (база «Еўраопт»). Дзяўчына з мілай усмешкай бярэ чэк і адказвае: «Сертыфікат будзе праз тры дні. Загляніце, калі ласка!»

Але сертыфіката не дадуць ні праз тры дні, ні праз тыдзень. Проста за гэты час ад таго «новага шакаладу» і паху не застанецца. Быў ён у продажы ці не быў, хто будзе разбірацца, а сотні мільёнаў, а то і мільярды «пракруціліся».

Паглядзім на Камароўскі рынак, куды сцякаюцца пакупнікі з усёй Беларусі. І тут аптовыя крамы не выдаюць сертыфікатаў, ды нават чэкі з гэтых кіёскаў падатковая інспекцыя не прызнае, бо на іх няма ніякіх даных, акрамя цаны тавару.

Здавалася б, што можа быць прасцей за прывязданне ў дзеянне закона (указа), па якім аптовы продаж дапускаецца толькі з выдачай пакупніку сертыфіката. А тавар без гэтага дакумента не можа знаходзіцца на складзе. І тут зноў замкнёнае кола. А хто будзе кантраляваць усё гэта? Тыя людзі, якіх душаць «гусеніцы баксаў»!?

І калі гаварыць шчыра, то выйсця з гэтай сітуацыі няма. На гэты перыяд часу. Патрэбны зрухі ў свядомасці ўсяго грамадства, якое павінна ўсвядоміць, што чалавек, закон, дзяржава — гэта не проста словы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

«ІНКА-КАПЕРНІКУС» ЗАХОЎВАЕ НАВУКОВЫ ПАТЭНЦЫЯЛ

Адбылася прэс-канферэнцыя з нагоды ўдзелу арганізацый і фірмаў Рэспублікі Беларусь у 4-й спецыяльнай навукова-тэхнічнай праграме Еўрапейскага Саюза «ІНКА-КАПЕРНІКУС».

Галоўная мэта праграмы — падтрымка навукова-тэхнічнай думкі, перадача высокаэфектыўных тэхналогій, умацаванне сувязей паміж краінамі ЕС і Усходняй Еўропы.Удзельнічаць у ёй могуць прамысловыя кампніі), вышэйшыя навучальныя ўстановы, навукова-даследчыя інстытуты, іншыя арганізацыі навукова-тэхнічнай арыентацыі. Юрыдычныя асобы на роўных правах прадстаўляюць праекты, навуковымі кіраўнікамі якіх могуць быць беларускія фірмы, каардынатарамі — выключна замежныя. Пераможцы атрымаюць на рэалізацыю праекта каля 300 тыс. ЭКЮ (да 350 тыс. долараў ЗША).

Жанна КАТЛЯРОВА.

Сем чыстых

Сяргей Даўлатаў. Зона

Ён называў сябе то проста журналістам, то звычайным літаратарам. Пісьменнікам назвалі іншыя. Ужо пасля смерці. Гэта наша «добрая» традыцыя: таптаць пры жыцці — ставіць помнікі пасля смерці.

У мяне ў кабінеце вісіць яго фота 1979 года, зробленае ў Нью-Йорку. Кожны раз, калі яно трапляе ў поле зроку, сціскаецца сэрца. Бачна, што яго папрасілі ўсміхнуцца. Усмешка атрымалася выпакутаванай. Выдаюць вочы, бяздонны сум. Дастаеўскі пісаў, што сапраўды вялікія людзі павінны адчуваць на гэтай зямлі вялікі сум. Гэта правільна. А што яшчэ можна адчуваць на гэтай зямлі? На зямлі, дзе лепшым чамусьці ніяк не знаходзіцца месца...

✧

Нагадваю Высоцкага. Пры жыцці пра яго хадзіла мноства самых дзікіх плётак. Канешне, дыму без полымя не было. Вось ён памёр — страшна і раптоўна. Адразу зрабілі «сумленнем і голасам народа». Імгненна ўтварылася армія «сяброў».

Тое ж будзе і з Даўлатавым.

Я, зразумела, не ведаў і не мог яго ведаць пры жыцці. Больш таго, даведаўся пра існаванне Сяргея Даўлатава толькі ў пачатку 90-х. Часопіс «Знамя» надрукаваў «Замежніцу». Аповесць мне так спадабалася, што я арганізаваў дома гучную чытку. Такога ж гонару ўдастойваўся, бадай, толькі Бунін, хто-ніхто яшчэ.

Ужо потым сябар даў мне аднатомнік з «Зонай», «Запаведнікам» і «Кампрамісам». Уражанне было: нібы ля вуха стрэліла дальнабойная гармата. Я цяжка «захварэў» Даўлатавым. «Хварэю» і зараз. Спадзяюся, «хвароба» носіць хранічны характар.

✧

Хто ён быў?

На жаль, цяпер аб гэтым можна меркаваць толькі з кніжак. Не раю чытаць крытыкаў: абавязкова збрэшуць. Можна верыць яго блізкім сябрам. Напрыклад, Іосіфу Бродскаму, Андрэю Ар'еву, Льву Лосеву.

Я магу пісаць аб уражаннях. Верагодна, толькі гэта вартае ўвагі.

Праўда, аднойчы нашы шляхі перасекліся. Даўлатаў служыў у лагернай ахове. У «Зоне» ўпамінаюцца Княжпагост, Сіндар, Важаель, Чыб'ю. У Княжпагосце мы пражылі год, у Сіндар я часта ездзіў у камандзіроўкі. Гэта лагерны пасёлак у Комі АССР. Божа мой, які звілісты лёс...

Сын яўрэя і армянкі па пятай графе, на сваё 35-годдзе ён павесіў на сцэнцы плакат: «35 гадоў у дзярме і ганьбе». Некалькі слоў, вартыя цэнтнера крытычных манаграфій.

Даўлатаў пачаў пісаць у пачатку 60-х. Да гэтага часу адносіцца «Зона». Выдадзена ўпершыню яна была ўжо ў Амерыцы — амаль праз два дзесяткі гадоў.

У СССР свет пабачылі дзве-тры рэчы, якія пісьменнік сам саромеўся ўспамінаць.

Першы зборнік апавяданняў быў набраны ў Таліне. Па распараджэнню ЦК кампартыі Эстоніі набор раскідалі.

Пасля гэтага спроб што-небудзь выдаць на радзіме пісьменнік не рабіў. Былі ўжо 70-я — глухі час вурдалакаў. Для Даўлатава ён скончыўся Каляеўскай турмой і эміграцыяй.

Дасье на яго мела унушальны выгляд...

✧

У яго не было станоўчых і адмоўных герояў. Не было светапогляду. Проста ў яго кніжках жылі жывыя людзі, ды і сам Сяргей Даўлатаў проста жыў. Думаю, гэтага дастаткова. Можна і без светапогляду.

Колькі іх было, з правільным стройным светапоглядам, якіх забылі на другі дзень пасля пахавання...

У «Запаведніку» ёсць невялікі фрагмент. Пісьменнік на лета ўладкаваўся працаваць у Пушкінскі запаведнік. Прыязджае жонка. Яна збіраецца эмігрыраваць.

З цяжкасцямі адносна наладжанае жыццё разбураецца за хвіліну. Па старай рускай традыцыі выпіваецца бутэлька «Маскоўскай». Далей, адпаведна, буфет, роздум пра будучае: літаратурны крах, даўгі, развітанне з сям'ёй.

Вось ён сядзіць у буфеце, п'е партвейн. І заўважае: цёплы, ціхі, летні вечар, цыганы разгружаюць хлеб, на дарозе — мяккі пыл, таямнічасць, пахі. Свет разбураны — і свет жыве: пакуль застаецца здольнасць жыць гэтым светам, захапляцца ім і любіць яго.

Я і сам такі. У цяжкую хвіліну раптам заўважаю выпадковы позірк сустрэчнай жанчыны. І жыць хочацца зноў: «Случайный взгляд из-под платка...»(Блок).

✧

Ён належаў да піцерскай літаратурнай традыцыі. Крыху нярускай, для якой характэрна безупынная шматслоўнасць роду паносу. Дакладнасць, стрыманасць, лапідарнасць, нянавісць да лжывага фасу, — гэта піцерцы. Думаю, ён быў лепшым.

Праўда, становішча Даўлатава было парадаксальным. Пры тым, што не выйшла ніводнай кніжкі, яго ведалі ўсе. Рукапісы хадзілі па руках. Знакамітыя пісьменнікі пелі дыфірамбы. Пры гэтым гаварылася: надрукаваць гэта немагчыма. Раілі: вам, Сяргей, трэба праслізнуць у шчыліну — захаваць сябе і друкавацца.

Са шчылінай не атрымлівалася. Верагодна, з-за росту (пад 2 метры) і камплекцыі. У лагеры Даўлатаў меў мянушку — Амбал. (На філфаку ЛДУ студэнткі звалі яго «наш араб» — за падабенства з Амарам Шарыфам.)

Яго пісьмо — дзіўнае. Кароткія сказы, простыя словы, разам з тым поўная ілюзія прысутнасці. Хочацца пакратаць старонку: магчыма, яна загаворыць.

Вось маналог фатографа Мішкі Жбанкова з «Кампраміса»: «А как один повесился — это чистая хохма. Мужик по-черному гудел. Жена, естественно, пилит с утра до ночи. И вот он решил повеситься. Не совсем, а фиктивно. Короче — завернуть поганку. Жена пошла на работу. А он подтяжками за люстру уцепился и висит. Слышит — шаги. Жена с работы возвращается. Мужик глаза закатил. Для понта, естественно. А это была не жена. Соседка лет восьмидесяти, по делу. Заходит — висит мужик...

— Ужас, — сказала Белла.

Старуха железная оказалась. Не то что в обморок... Подошла к мужику, стала карманы шмонать. А ему-то щекотно. Он и засмеялся. Бабка выключилась. И с концами. А он висит. Отцепиться не может. Приходит жена. Видит — такое дело. Бабка с концами и муж повесивши. Жена берет трубку, звонит: «Вася, у меня дома — тыща и одна ночь... Зато я теперь свободна. Приезжай...» А муж и говорит: «Я ему приеду... Я ему, пидору, глаз выколю...» Тут и жена отключилась. И тоже с концами...»

✧

Поспех прыйшоў да Даўлатава ў Амерыцы. Здалёк ён бачыцца ашаламляльным. За дванаццаць гадоў выдадзена дванаццаць кніжак. Яго пачаў друкаваць «Ньюёркер» — самы прэстыжны літаратурны часопіс Амерыкі.

У нас гэта параўнальна з уручэннем Ленінскай прэміі ці прысваеннем звання Героя Сацыялістычнай Працы — каб было зразумела.

Дастаткова сказаць: апрача Даўлатава «Ньюёркер» друкаваў толькі Набокава. Больш нікога з рускіх...

Ён прыйшоўся да кампаніі са сваім культам індывіду і простым, ясным пісьмом. Крытыкі параўноўвалі яго з Шэрвудам Андэрсанам і Скотам Фіцджэральдам.

Паралельна літаратуры ішло жыццё. Даволі цяжкае і небагатае. Такая літаратура патрабавала ахвяр. Я не ўяўляю Даўлатава за рулём «Ролс-ройса», на фларыдскім пляжы, на раскошнай віле — не яго стыль.

Бродскі: «Пры ўсёй яго прыроднай мяккасці і добрасардэчнасці несумяшчальнасць яго з навакольным асяроддзем, перш за ўсё — літаратурным, была непазбежнай і відавочнай».

Гэтак было ў Расіі, тым больш — у Амерыцы, дзе ён быў чужым ужо таму, што эмігрант. Пры ўсёй чытабельнасці.

Вечная драма чалавека, які мае дар. Усім чужы і адзінокі. Таму што не такі. Таму што, паводле Талстога, адчувае ўсё крыху жывей. Так што дар — гэта суцэльная трагедыя з рэдкімі радасцямі ўдачы.

✧

Дык што ён ёсць?

У нас яго ведаюць мала. Думаю, гэта часова.

Іншы раз мне ў галаву прыходзіць дзікая думка. Узяць каністру бензіну, абліць ім кніжны развал дзе-небудзь у метро, чыркнуць запалкай і закрычаць: «Ну, казлы, калі вы будзеце прадаваць нармальныя кніжкі?!» Верагодна, сапраўдны прыход Даўлатава на радзіму стрымліваюць «марыяны» і «рэмба»...

«Я асабіста пішу для сваіх дзяцей, каб яны пасля маёй смерці ўсё гэта прачыталі і зразумелі, які ў іх быў залаты татуля, і вось тады, нарэшце, запозненыя слёзы раскаяння хлынуць з іх бессаромных амерыканскіх вачэй!» (З інтэрв'ю.)

Тут ён увесь. Іранічны, сціплы, мяккі.

✧

Апошнія радкі «Запаведніка»: «По одеялу строем маршировали цифры и буквы. Временами из них составлялись короткие предложения. Один раз я прочел: «Непоправима только смерть!..» Не такая уж глупая мысль, если вдуматься».

...Сяргей Данатавіч Даўлатаў памёр 24 жніўня 1990 года ў машыне «хуткай дапамогі». Кроў хлынула горлам. Два санітары-пуэртарыканцы зрабіць нічога не змаглі...

У Нью-Йорку было душна...

Сяргей ШАЎЦОЎ.

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

На чарговым пасяджэнні калегіі Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, якое адбылося 16 студзеня, разгледжаны праект закона «Аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні і парадку вырашэння пытанняў адміністрацыйна-тэрытарыяльнай будовы ў Рэспубліцы Беларусь».

На пасяджэнні падкрэслівалася важнасць гэтага закона, паколькі ў любой дзяржаве кіраванне тэрыторыямі і іх развіццё заўсёды ўваходзіць у шэраг першачарговых задач. Прыняцце такога закона мае на мэце распрацоўку прававога механізма, які ўстанаўлівае аптымальную і гібкую сістэму адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення Беларусі, што замацоўвае паўнамоцтвы, парадак дзейнасці і формы ўзаемадзеяння дзяржаўных органаў, органаў мясцовага самакіравання і насельніцтва пры вырашэнні пытанняў адміністрацыйна-тэрытарыяльнай будовы. І ў цэлым гэта праблема разглядаецца як адзін з ключавых фактараў уплыву на ход сацыяльна-эканамічных рэформаў.

Пры падрыхтоўцы праекта закона яго аўтары разгледзелі шэраг канцэпцый і прынялі за аснову тую, якая дазваляе, з аднаго боку, пазбегнуць карэннай ломкі, з другога — дае магчымасць гібкага змянення адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення, з трэцяга — пазбегнуць значных дадатковых расходаў пры ўвядзенні закона ў дзеянне. У праекце дакладна вызначана кампетэнцыя ўсіх галін і ўзроўняў улады ў рэалізацыі закона, расстаўлены акцэнты ў пытаннях, якія ва ўсе гады выклікалі нямала спрэчак. У прыватнасці, прадугледжваецца забарона на перайменаванне населеных пунктаў, «якія носяць традыцыйныя назвы, звязаныя з гістарычнай, нацыянальнай і культурнай спадчынай рэспублікі». На пасяджэнні калегіі Кабінета Міністраў прапанавана выключыць з праекта і пункт, які прадугледжвае прысваенне адміністрацыйна-тэрытарыяльным адзінкам, населеным пунктам і іншым аб'ектам імён дзяржаўных, грамадска-палітычных дзеячаў, дзеячаў навукі, культуры.

Разгледжаны таксама праект закона аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь па пытаннях пенсіённага забеспячэння. Яны прадугледжваюць упарадкаванне пенсіённага забеспячэння ваеннаслужачых, асоб начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў і сем'яў загінуўшых, а таксама дзяржаўных служачых, работнікаў пракуратуры, суддзяў, членаў Кабінета Міністраў. Для дзяржаўных служачых, напрыклад, плануецца ўвядзенне больш жорсткіх умоў для атрымання права на пенсію па стажу.

БЕЛТА.

ПРЭЗІДЭНТ КАЗАХСТАНА Ў МІНСКУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Як зазначыў В. Цэмірбаеў, Казахстан зацікаўлены ў беларускай сельгастэхніцы, трактарах, аўтамабілях, машынах і механізмах для горнага абсталявання, электратэхніцы і электроніцы, таварах народнага спажывання (верхняе адзенне, якое В. Цэмірбаеў лічыць не горшым за сярэднееўрапейскі ўзровень). На жаль, гэтая прадукцыя беларускімі вытворцамі амаль не пастаўляецца ў Казахстан з-за адсутнасці абаротных сродкаў, транзітных праблем, а казахстанскія фірмы самі пакуль не прыязджаюць да нас па прадукцыю.

— Але я зазначыў бы, што цэны на вашы тавары тут значна ніжэйшыя, чым у Казахстане, бо мы ў асноўным тавары народнага спажывання ўвозім, а вы вывозіце. Мы ў іх зацікаўлены, яны нам патрэбны, — заявіў В. Цэмірбаеў.

Такім чынам, можна чакаць, што самы важны комплекс праблем на перагаворах А. Лукашэнкі і Н. Назарбаева — гэта гандлёва-эканамічныя адносіны, неабходнасць іх расшырэння.

17 студзеня прэзідэнты Беларусі і Казахстана пасля ўскладання вянкоў на плошчы Перамогі правялі перагаворы адзін на адзін і ў саставе дэлегацый, падпісалі падрыхтаваныя дагаворы і пагадненні, правялі сустрэчу ў Акадэміі навук Беларусі з прадстаўнікамі культуры, навукі, міністэрстваў і ведамстваў. Н. Назарбаеву быў уручаны дыплом ганаровага замежнага члена нашай акадэміі.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

НА ПАРАДКУ ДНЯ СЕСІІ — БЮДЖЭТНЫЯ ПЫТАННІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Кабінета Міністраў аб выкананні бюджэту за 1995 год, унясенне змяненняў і дапаўненняў у падатковае заканадаўства і разгляд законапраекта па бюджэту на 1996 год. З дакладам выступіў віцэ-прэм'ер С. Лінг, які не толькі зрабіў справаздачу за мінулы фінансавы год, але і «агучыў» прапановы ўрада па бюджэту на сёлетні год. Яго выступленне было прынята да ведама, і па рашэнню парламента абмеркаванне справаздачы будзе магчымым толькі пасля сфарміравання кіраўніцтва камісій.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ПАВОДЛЕ НЕАФІЦЫЙНЫХ ДАНЫХ, У СУВЯЗІ З ПАДЗЕЯМІ Ў ДАГЕСТАНЕ ПРАВААХОЎНЫМІ ОРГАНАМІ БЕЛАРУСІ ПРЫНЯТЫ ЗАХАДЫ ПА ЗАБЕСПЯЧЭННЮ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ БЯСПЕКІ

Як паведаміла БелаПАН інфармаваная крыніца ў адной з сілавых структур Беларусі, у сувязі з актывізацыяй дзейнняў чачэнскіх тэрарыстаў на тэрыторыі суб'ектаў Расійскай Федэрацыі, перад адпаведнымі ведамствамі рэспублікі пастаўлена задача забяспечыць належны кантроль за сітуацыяй у краіне. Гаворка ў дадзеным выпадку ідзе аб павышанай увазе праваахоўных органаў да найбольш «знаёмых» ім асоб чачэнскай нацыянальнасці, якія знаходзяцца (альбо пражываюць) на тэрыторыі Беларусі. Прыняцця ж іншых захадаў, згодна з якімі можна было б зрабіць высновы аб тым, што апошнія падзеі ў Чачні і Дагестане вельмі хвалююць беларускія праваахоўныя органы, не прадбачыцца.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПАДСТАВА ДЛЯ ЗВАЛЬНЕННЯ — НЕАРДЫНАРНАЕ ВЯСЕЛЛЕ СЫНА

Як паведамляла «Звязда» ва ўчарашнім нумары, указам Прэзідэнта Беларусі вызвалены ад займаемай пасады камандзір 6-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады 28-га вайсковага корпуса Узброеных Сіл рэспублікі палкоўнік Валянцін Чычко. Афіцыйны матыў — «злоўжыванне службовым становішчам». Як патлумачыў БелаПАН міністр абароны Беларусі генерал-лейтэнант Леанід Мальцаў, палкоўнік Чычко вызвалены ад пасады перш за ўсё па этычных і маральных прычынах і за «асабістую нясціпласць». Некалькі месяцаў таму ён даволі неардынарна арганізаваў вяселле свайго сына. Праўда, падставы для ўзбуджэння справы і скандалу, як гэта было ў выпадку з вяселлем, арганізаваным былым міністрам абароны Паўлам Казлоўскім, па словах Л.Мальцава, няма.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

АТРЫМАЦЬ БАБУЛІНУ ПЕНСІЮ

Бабуля заўсёды скардзілася, што працэдура атрымання пенсіі аднімае шмат часу. Хаця і вызначана дата, іншы раз стаяць у чарзе даводзіцца падоўгу. Паспытаць усе прывабнасці доўгага стаяння давялося і мне, бо калі бабулю кладуць у бальніцу, то каму ж ісці па пенсію, як не ўнучцы?

[illegible] чакаць. Зрэшты, даведацца, чым жыве пажылая частка насельніцтва Беларусі, таксама было нялішнім. Бабулькі і дзядулькі абмяркоўвалі рост цэн (хто ж аб гэтым сёння не гаворыць?) і памеры павялічанай пенсіі. У большасці сваёй надбаўкай людзі незадаволены. Як я зразумела, павелічэнне склала ад 15 да 30—32 тысяч рублёў. (Пазней у Міністэрстве сацыяльнай абароны даведалася, што пенсіі павысіліся на 6—8 працэнтаў.) Сума мінімальнай пенсіі [illegible]

Да пенсіённага пасведчання, аказваецца, патрэбна даверанасць на маё імя, завераная лячэбнай установай, дзе знаходзіцца зараз бабуля.

Па пенсію мне прыйшлося назаўтра ісці яшчэ раз. Тэма размовы ў чарзе не адрознівалася ад той, што абмяркоўвалі ўчора, так што гэты час я патраціла дарэмна. Добра, стаяць давялося ўсяго паўгадзіны.

Жанна КАТЛЯРОВА.

НА ЎСЕ РУКІ МАЙСТРЫ

Бязмежны палёт дзіцячай фантазіі. У гэтым пераконваешся, калі ўваходзіш у вучэбныя кабінеты ліцэя пры Акадэміі мастацтваў Рэспублікі Беларусь. Гэта ўстанова яшчэ не мае даўніх традыцый — ліцэй малады, — але ўсё, што ствараюць тут дзеці, прасякнута нязгасным святлом народнага мастацтва. Малюнкі, скульптура, вырабы з прыродных матэрыялаў захоўваюць адбітак натхнення старажытных майстроў.

Калекцыя твораў ліцэістаў у гэтыя дні папоўнілася малюнкамі, падрыхтаванымі да міжнароднага конкурсу прысвечанага юбілею старажытнага хрысціянскага горада Іерусаліма. Адначасова ў творчых майстэрнях ствараюцца новыя пейзажы, керамічныя вырабы, лялькі з жытнёвай саломкі. У час заняткаў побач з дзятвою вопытныя педагогі і народныя ўмельцы.

НА ЗДЫМКАХ: выкладчыца мастацкай працы Жанна Чахоўская з юнымі майстрамі; сюжэт на тэму народных казак выкананы з жытнёвай саломкі.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

ФРЫСТАЙЛ

КАРЭКТЫВЫ ЎНОСІЦЬ НАДВОР'Е

З-за густога снегападу арганізатары правядзення чарговага этапа Кубка свету па фрыстайлу вымушаны былі адмяніць спаборніцтвы ў мужчын. Снежная карусель настолькі імгненна ўзяла ў палон канадскі горад Блэккомб, што выйсці на старт паспелі толькі жанчыны.

Цяпер мужчыны змогуць нагнаць упушчанае на этапе Кубка свету, які пройдзе з 19 па 21 студзеня ў Блэкенрыджы (ЗША). Беларускія трэнеры спадзяюцца на ўдалае выступленне лідэра нашай зборнай Васіля Вараб'ёва. Амерыканская зямля пакуль спрыяе поспеху мінчаніна. Пацвярджэнне таму — 3-е месца на аналагічных спаборніцтвах у Лэйк-Плэсідзе.

ШАХМАТЫ

ГЕЛЬФАНД ПАЧЫНАЕ З НІЧЫІХ

У галандскім горадзе Вейк-ан-Зее праходзіць 58-ы міжнародны шахматны турнір з удзелам 14 гросмайстраў свету. Сярод удзельнікаў — і беларускі шахматыст Барыс Гельфанд. Першыя два туры ён завяршыў унічыю. Яго сапернікамі былі Сяргей Ціўякоў (Расія) і Роберт Хюбнер (Германія). Вынік трэцяй сустрэчы, дзе Гельфанду процістаяў вядомы галандскі гросмайстар Ян Ціман, на ўчарашні дзень заставаўся невядомым.

А пасля двух тураў наперадзе ідуць Аляксей Дрэеў (Расія) і Іван Сакалоў (Галандыя). Барыс Гельфанд разам з яшчэ дзевяццю шахматыстамі дзяліў 3—12-е месцы, маючы ў сваім багажы адно ачко. Сёння сапернікам нашага гросмайстра будзе малады венгерскі шахматыст Леха.

Можна меркаваць, што беларускі гросмайстар хутка пачне выйграваць, паколькі ў рэйтынг-лісце, які апублікавала Міжнародная шахматная федэрацыя (ФІДЕ) па стану на 1 студзеня, Гельфанд стаіць вышэй за ўсіх сваіх сапернікаў.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ

ТЭЛЕФОННЫЯ «МІНІРАВАННІ» ПРАЦЯГВАЮЦЦА

Нягледзячы на тое, што «тэлефонных падрыўнікоў» знаходзяць і прыцягваюць да крымінальнай адказнасці, працягваюцца званкі аб быццам бы закладзеных выбуховых устройствах.

Так, учора ў Мінску невядомы пазваніў па тэлефоне ў кабінет дырэктара школы № 130 і паведаміў, што будынак школы замініраваны. Супрацоўнікі міліцыі і сапёры, якія прыбылі на месца, выбуховага ўстройства не знайшлі. Заняткі ў школе аднавіліся.

РЭХА ВАЙНЫ

Небяспечная знаходка была знойдзена ў Брэсце, у памяшканні Нацыянальнага банка. У падвале гэтай установы ў час правядзення рамонтных работ была выяўлена граната Ф-1 часоў Вялікай Айчыннай вайны. Хоць «лімонка» і праляжала ў зямлі больш як пяцьдзесят гадоў, небяспечнасць яе ад гэтага не зменшылася.

З усімі перасцярогамі граната была вывезена ў бяспечнае месца і знішчана.

РЭХА ХАЛАТНАСЦІ

Ніякіх ваенных дзеянняў або вучэнняў не праводзілася 15 студзеня ў двары дома № 1 па вул. Гая, калі там адбыўся магутны выбух. Усё значна прасцей. Свае «ваенна-зварачныя» работы праводзілі работнікі службы Мінгазу, у час якіх і ўзарваўся пакінуты на вуліцы кіслародны балон. У выніку выбуху ў дзесяці кватэрах выбіты шыбы. На шчасце, пацярпеўшых няма. Па распараджэнню начальніка службы Мінгазу страты жыхарам пашкоджаных кватэр будуць кампенсаваны за кошт вінаватых.

РЭКЛАМА ДЛЯ ЎСІХ

Добрай «наводкай» служаць для злачынцаў розныя рэкламныя аб'явы, ды і самі рэкламадаўцы правакуюць часта тое ці іншае правапарушэнне.

Прачытаўшы аб'яву ў газеце «Из рук в руки» аб тым, што «вопытны прафесіянал праводзіць відэаздымку любых мерапрыемстваў», двое непрацуючых запрасілі майстра здымкі быццам бы на мерапрыемства, якое трэба зняць на відэакасету. Зняўшы (зноў - такі па рэкламе) кватэру на суткі аматары здымак сустрэлі тэлеаператара, звязалі, збілі і пад пагрозай газавага пісталета забралі відэакамеру. Работнікі крымінальнага вышуку Маскоўскага РАУС г. Мінска затрымалі падазраваемых.

ВЫМАГАЮЦЬ...

У 1995 годзе зарэгістравана 440 выпадкаў вымагання маёмасці, што на 5,5 працэнта больш чым у мінулым годзе. Трэба адзначыць, што ўсе вымагальнікі, на якіх паступілі заявы ад пацярпеўшых, былі затрыманы работнікамі міліцыі.

Ва ўпраўленне па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю Міністэрства ўнутраных спраў па Гомельскай вобласці, звярнуўся рабочы ВА «Гомельдрэў» і заявіў, што двое невядомых пад пагрозай фізічнай расправы вымагаюць у яго 1500 $ЗША. Прынятымі мерамі вымагальнікі затрыманы.

Пётр РАБКАВЕЦ, прэс-цэнтр МУС Рэспублікі Беларусь.

«ПАДСТАЎ ДЛЯ АБВАЛЬНАЙ ДЭВАЛЬВАЦЫІ БЕЛАРУСКАГА РУБЛЯ НЯМА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Першае. Сёння мы з Нацыянальным банкам былі аднадушныя, што на перыяд да 1 ліпеня 1996 года ўстанаўліваецца валютны калідор у межах 11.300—13.100 беларускіх рублёў за долар ЗША. Нацыянальны банк, Кабінет Міністраў забяспечаць рэалізацыю гэтай стратэгіі.

Адкрытая граніца з Расіяй, арыентацыя амаль паловы экспарту і звыш 60 працэнтаў імпарту патрабуюць таго, каб рынычны курс нашага рубля фарміраваўся з улікам расійскіх метадаў рэгулявання. Гэта таксама ўлічвалася пры разліку межаў валютнага калідора.

Другое. У мэтах рэалізацыі Дагавора аб адзінай мытнай прасторы мы максімальна уніфікуем парадак ажыццяўлення знешнегандлёвых аперацый і абавязковага продажу валют з расійскім, гэта значыць уводзім абавязковы продаж на Міжбанкаўскай валютнай біржы 50 працэнтаў валютных паступленняў.

Трэцяе. Я абавязаў Кабінет Міністраў унесці ў праект бюджэту на 1996 год, прадстаўлены ў Вярхоўны Савет, дадатковыя меры па стымуляванню экспарту і павышэнню эфектыўнасці імпарту з улікам міжнародных нормаў і эканамічных інтарэсаў дзяржавы. Будзе створаны дзяржаўны фонд падтрымкі экспарцёраў.

Чацвёртае. У мэтах удасканалення і каардынацыі грашова-крэдытнай і банкаўскай палітыкі, начальніка Службы кантролю Прэзідэнта, міністра фінансаў, трох прадстаўнікоў ад асацыяцыі камерцыйных банкаў, старшыні праўлення Ашчаднага банка «Беларусбанк», двух прадстаўнікоў канфедэрацыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў, вучоных.

Я даручыў М.М.Чыгіру ўнесці прапановы аб персанальным саставе і рэгламенце работы гэтага банкаўскага савета.

Пятае. На Службу кантролю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ускладзена каардынацыя валютнага кантролю за экспартна-імпартнымі аперацыямі і рухам капіталу. Павінна быць сістэма, якая ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам спыніць кантрабандны імпарт.

Міністэрству ўнутраных спраў, Камітэту дзяржбяспекі сумесна з Пракуратурай і судамі Рэспублікі Беларусь даручана зрабіць больш жорсткім кантроль за гандлем наяўнай замежнай валютай і незаконнымі абменнымі аперацыямі.

Ва ўказе, які я падпісаў, дзве мэты: умацаванне беларускага рубля, дзяржаўная падтрымка экспарцёраў і рацыяналізацыя імпарту.

Мы ідзём па шляху рэфарміравання эканомікі, у тым ліку ў грашова-крэдытнай сферы. Нацыянальны банк і ўрад павінны забяспечыць расшырэнне фінансавых рынкаў, асабліва рынку каштоўных папер. Сэнс заключаецца ў тым, [illegible]

БЕЛТА.

РУБЕЛЬ І ДОЛАР: ПАЗІЦЫІ ПЕРШАГА ЎЗМАЦНЯЮЦЦА З КОЖНЫМ ДНЁМ

Адчуваю, з якім незадавальненнем сёння сочаць за курсам долара «падманутыя» пакупнікі, якія былі збіты з панталыку каласальным ростам валюты і адважыліся набыць яе па курсу, вышэйшаму за 13 тысяч рублёў. Падстаў у іх для самазаспакаення сёння няма ніякіх: імклівы рост ператварыўся ў такое ж хуткае падзенне. Учора, напрыклад, банкі прадавалі валюту ўжо за 12500—13000 рублёў за долар.

Аднак ці трэба цяпер здзіўляцца таму ажыятажу, які некалькі дзён панаваў на наяўным рынку валюты рэспублікі? Наўрад ці. Як лічаць спецыялісты аналітычнай групы прадпрыемства «Траст-актывы», менавіта інфляцыйнае чаканне і вылілася ў рост курса долара. Мяркуйце самі. Усім было вядома, што рэсурсы Нацбанка па падтрыманню курса валюты не бязмежныя. Зроблены ў канцы мінулага года адчайны адкат у бок жорсткага рэгулявання попыту на валюту (увядзенне пераліку прыярытэтных тавараў, высвятленне мэтазгоднасці пры біржавых здзелках на пакупку валюты) стварыў толькі бачнасць раўнавагі попыту і прапанавання. Адным словам, сёння курс долара ў 11.500 рублёў, мякка кажучы, не адлюстроўвае сапраўдных суадносінаў дзвюх валют. Сваю лепту, вядома ж, унесла і павышэнне мінімальнай заработнай платы. Тая ж аплата праезду ў транспарце, напрыклад, адразу павысілася ў два разы. Несумненна, такое рэзкае павышэнне валютнага курса, асабліва безнаяўнага (звыш 17.000 рублёў за адзін долар днём 12 студзеня) сведчыць аб наяўнасці ажыятажу завышанага попыту на валюту. З гэтага вынікае немінучае зніжэнне тэмпаў падзення нашага рубля і яго ўзмацненне, што, паўторымся, бачна ўжо па першых днях тыдня.

І курс у 12.500—13.000 рублёў тут не мяжа. Ён, на думку, напрыклад, аднаго са спецыялістаў ААБ «Беларусбанк», вернецца да кропкі адліку — 11.650—11.750 рублёў. Дарэчы, у аўторак на «чорным рынку» скуплялі валюту ўжо па 11.400 рублёў за долар. У аўторак было абвешчана і аб увядзенні ў рэспубліцы на паўгода валютнага калідора, пачынаючы з 11.300 і да 13.100 рублёў за долар. Як бачым, лічбы ў 14 тысяч, а тым больш у 15 тысяч рублёў за долар, якія фігуравалі ў зводках, ніяк у бліжэйшы час сябе не апраўдаюць, ці, інакш кажучы, ім не дадуць такой магчымасці. Што, праўда, па сведчанню таго ж спецыяліста вышэйназванага банка (маецца на ўвазе ўвядзенне валютнага калідора) дасць магчымасць прадпрыемствам планаваць сабекошт прадукцыі, зрушыць вытворчасць з месца.

Як заявіў у гутарцы карэспандэнту нашай газеты адзін з экспертаў Нацыянальнага банка, уводзіць валютны калідор трэба было яшчэ 7-8 месяцаў назад. Што ж датычыцца мінімальных і максімальных лічбаў калідора, то ўзяты яны амаль згодна з паказчыкамі інфляцыі, разлічаным Міністэрствам эканомікі на паўгода, — 17-18 працэнтаў (дарэчы, пры вызначаных межах калідора паказчык інфляцыі склаў 13-14 працэнтаў).

Наколькі зараз склаўся рэальны курс долара ў адносінах да беларускага рубля, можна меркаваць хоць бы па тым, што на міжбанкаўскай біржы розніца паміж попытам і прапанаваннем сёння даволі значная. Гэта, аднак, у афіцыйных зводках не адлюстроўваецца, паколькі ў іх уключаецца яшчэ і інтэрвенцыя Нацыянальнага банка, якому, хочаш не хочаш, прыходзіцца трымаць за вушы «зайца». Ва ўсякім разе, эксперты ніякім чынам не адмаўляюць той факт, што хаця б невялікае павышэнне курса долара павінна адбыцца. Не трэба сумнявацца, што гэта будзе зроблена ў прымальных межах.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ЦІ ВЫРАТУЕ КРАІНУ САЦЫЯЛЬНАЕ ЖЫЛЛЁ?

Апошнім часам усё часцей — у выступленнях асоб самага рознага рангу, у палітычных праграмах і іншых дэкларацыях гучыць слова «сацыяльны»: сацыяльныя прыярытэты, сацыяльныя праблемы, сацыяльныя катэгорыі, сацыяльная арыентацыя і г. д. Палітыкі, чыноўнікі як быццам імкнуцца супакоіць насельніцтва краіны, што самае галоўнае месца ў іх клопатах займае зусім не палітыка. Вось і на навукова-практычным семінары «Жыллёвая палітыка ў Беларусі ва ўмовах пераходу да рынычнай эканомікі», арганізаваным і праведзеным учора Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь сумесна з Міністэрствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь і пры падтрымцы Міністэрства землеўпарадкавання, будаўніцтва і горадабудаўніцтва Федэратыўнай Рэспублікі Германіі, яго ўдзельнікам была прапанавана яшчэ адна сучасная дэфініцыя: «сацыяльнае жыллё».

Што ж хаваецца за вызначэннем? Арганізатары семінара наступным чынам тлумачаць характар, сутнасць новай катэгорыі. Сацыяльнае жыллё мае асаблівы статус, яно не звязана з формай уласнасці. Можа належаць дзяржаве, сельскаму Савету, фізічнай альбо юрыдычнай асобе. На сацыяльнае жыллё на правах арэнды маюць права толькі маламаёмныя грамадзяне. Да таго ж тэрмін пражывання не бясконцы, а з улікам дамоўленасці па дагавору паміж інвестарам і, напрыклад, тым жа сельскім ці гарадскім саветам. Хто возьмецца за будаўніцтва сацыяльнага жылля? Магчыма, жадаючыя выканаўцы знойдуцца. Бо для іх будзе прадугледжана льготнае крэдытаванне.

Усю краіну сацыяльнае жыллё не выратуе. Складанасць сённяшняга моманту, і пра гэта гаварыў на семінары міністр архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь Г. Навіцкі, найперш у тым, што, як гэта ні жорстка, але людзям давядзецца сказаць праўду. Дзяржава знаходзіцца ў такім эканамічным становішчы, што толькі вельмі мізэрная колькасць грамадзян зможа атрымаць бясплатнае жыллё. Сітуацыю можна параўнаць са становішчам інвалідаў, калі патрэбу ў тэхніцы маюць многія, а калясамі забяспечваюцца толькі інваліды І групы.

Якім жа можа быць выратаванне? Субсідыі з боку дзяржавы — відаць, найбольш магчымае выйсце ў вырашэнні жыллёвай праблемы для пераважнай большасці грамадзян.

Якраз гэтаму пытанню і было прысвечана выступленне начальніка ўпраўлення жыллёвай палітыкі Мінбудархітэктуры Т. Смірновай. Што ж такое мяркуемае субсідзіраванне і якім чынам яно будзе спрыяць атрыманню кватэр звычайнымі сярэднезабяспечанымі катэгорыямі насельніцтва? Па-першае, будуць наладжаны дакладны ўлік і жорсткі кантроль. Субсідыю (а гэта 70 працэнтаў ад кошту выбранага вамі будучага жылля) можна будзе атрымаць толькі аднойчы. У праекце дзяржаўнага бюджэту закладзена сума на жыллёвае субсідзіраванне ў памеры 500 мільярдаў рублёў. А гэта складае толькі 2 працэнты ад бюджэту. На пачатку 90-х гадоў на дзяржаўнае будаўніцтва жылля выдзялялася 10—12 працэнтаў. Ёсць яшчэ адна істотная акалічнасць. Пакуль, напрыклад маладая сям'я не збярэ першапачатковыя 30 працэнтаў, то размову аб дзяржаўнай субсідыі можна і не заводзіць. Для параўнання: калі кватэра каштуе 200 мільёнаў рублёў, то спярша збярыце 60, а пасля ўжо наладжвайце «гешэфты» з дзяржавай.

Як слушна заўважыў на семінары міністр архітэктуры і будаўніцтва Г. Навіцкі, пакуль што многія прапановы, праекты апярэджваюць стан прававой базы нашай дзяржавы. Застаецца і ў гэтым клопаце спадзявацца на заканадаўчую галіну ўлады. Што ж атрымаецца на практыцы — пакажа час.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

АКТУАЛЬНА

НАФТА ПАД КАНТРОЛЕМ ПРЭЗІДЭНТА

У канцы студзеня Прэзідэнт Беларусі А. Лукашэнка плануе паездку ў Гомельскую вобласць на прадпрыемствы нафтаздабыўнай і нафтаперапрацоўчай прамысловасці. У гэтай сувязі наш карэспандэнт І. Сцяпура звярнуўся да прэзідэнта дзяржаўнага канцэрна «Белнафтапрадукту» Антона ЛОЙКІ з просьбай адказаць на пытанні

— Антон Іванавіч! Мы прывыклі да таго, што наведванне Прэзідэнтам таго ці іншага прадпрыемства ў рэспубліцы амаль заўсёды азначае, што там не ўсё ў парадку. Але галіна, якую вы ўзначальваеце, наколькі вядома, на працягу мінулага года адносілася да ліку тых нямногіх, якія працуюць стабільна. З чым звязана гэта паездка?

— Тут іншы аспект. Прэзідэнт едзе ў асноўны нафтаздабыўны рэгіён не таму, што ў нас дрэнна ці добра пастаўлена справа, а таму, што паліўна-энергетычны комплекс, нафтаздабыча і нафтаперапрацоўка, з'яўляюцца асновай эканомікі дзяржавы. Гэтым і тлумачыцца натуральная цікавасць да галіны кіраўніка краіны. Тым больш трэба думаць аб перспектыве галіны, для якой не ўсё так бязвоблачна. У першую чаргу непакоіць тэхнічны ўзровень прадпрыемстваў нафтаздабычы і нафтаперапрацоўкі. Трэба прызнаць, у гэтым напрамку мы ўжо пачалі адставаць ад нафтаздабыўных краін Заходняй Еўропы. Апошнія чатырнаццаць гадоў мы трымалі нафтаздабычу на ўзроўні 2 млн. тон у год. Цяпер узровень яе здабычы пачаў падаць. Не з-за таго, што горш пачалі працаваць. Не. У асноўным з-за няхваткі сродкаў на разведку залежаў нафты, бурэння свідравін і да т. п. У той жа час гэтыя прадпрыемствы ўносяць значныя сумы [illegible]

— Аб прадастаўленні якіх ільгот вам хацелася б перагаварыць?

— У першую чаргу, пераглядзець рэспубліканскае падатковае заканадаўства. Цяпер толькі акцыз на здабытую тону нафты складае 28 працэнтаў, хоць у Беларусі здабываць нафту куды больш складана, чым у Расіі. Сярэдняя глыбіня свідравіны ў Сібіры складае каля 2000 метраў і свідруецца каля 15 дзён. У нас жа свідравіна пяць і больш тысяч метраў, і свідруецца каля года. Таму нашы затраты на здабычу нафты з Расіяй розныя. Таму і акцызы павінны быць рознымі. Нафтавікі будуць ставіць пытанне, каб дзяржава знізіла падатак на прыбытак, што дасць магчымасць павялічыць аб'ёмы інвестыцый на разведку і здабычу нафты. Асобным пытаннем будзе гэта праблема і ў нафтаперапрацоўшчыкаў. Яны таксама лічаць, што нафтаперапрацоўчыя прадпрыемствы неабходна вызваліць ад выплаты падаткаў на паліва і акцызу на бензін. Гэтыя падаткі павінны плаціць канчатковыя спажыўцы нафтапрадуктаў, як прынята ў большасці іншых дзяржаў. Вызваленне нафтаперапрацоўчых заводаў ад выплаты ўказаных падаткаў і перакладанне іх на канчатковага спажыўца створыць эканамічныя ўмовы для павелічэння аб'ёмаў закупляемай нафты, а таксама для рэканструкцыі вытворчасці.

— У друку прайшла інфармацыя, што Прэзідэнт плануе наведаць і Наваполацкі нафтаперапрацоўчы завод...

— Сапраўды, такое пытанне вывучаецца. [illegible]

установак па глыбокай перапрацоўцы нафты. У нафтаперапрацоўчай галіне мы таксама адстаём ад перадавых нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў многіх краін. Сёння глыбокая перапрацоўка нафты ў рэспубліцы складае 52 працэнты, тады як у свеце яна дасягае 80—90 працэнтаў. Каб дасягнуць гэтага ўзроўню, патрэбна рэканструкцыя. А для гэтага неабходна каля 400 мільёнаў долараў ЗША для «Нафтана» і для Мазырскага НПЗ — 300 мільёнаў долараў ЗША. Такіх грошай у дзяржавы няма. Патрэбны замежныя інвестыцыі. Мы намецілі шэраг мераў з расійскімі нафтавымі кампаніямі «Лукойл» і «Юкас». Прэзідэнт Беларусі на месцы азнаёміцца з сітуацыяй і, будзем чакаць, прыме рашэнне па механізму яго рэалізацыі.

— Прэзідэнт А. Лукашэнка 30 снежня мінулага года падпісаў Указ № 526, якім зацвердзіў Праграму раздзяржаўлення і прыватызацыі дзяржаўных аб'ектаў, якія знаходзяцца ў рэспубліканскай уласнасці. Ці будзеце вы актывізаваць акцыяніраванне прадпрыемстваў канцэрна?

— Несумненна. Мы чакалі гэтага дакумента. У жніўні мінулага года канцэрн адобрыў канцэпцыю прыватызацыі нафтаздабыўнай і нафтаперапрацоўчай прамысловасці Беларусі. У развіццё і выкананне рашэння па дадзенай праблеме кіраўніцтва канцэрна праводзіла работу як у сістэме прадпрыемстваў нафтаздабыўнай і нафтаперапрацоўчай галіны, так і з шэрагам навуковых і даследчых устаноў рэспублікі і рэспублік СНД. Нашу канцэпцыю адобрылі і падтрымалі [illegible]

БЯЗЛЮДАЎ Артур Іосіфавіч

16 студзеня 1996 г. на 62-м годзе жыцця пасля працяглай хваробы памёр Бязлюдаў Артур Іосіфавіч.

А.І.Бязлюдаў нарадзіўся 28 красавіка 1934 г. у пасёлку Барань Аршанскага раёна Віцебскай вобласці. Яго працоўная дзейнасць пачалася ў 1950 годзе ў якасці вучня токара. З 1955 года працаваў на заводзе «Чырвоны барацьбіт» у г.Оршы старшым майстрам, начальнікам цэха, старшым інжынерам-тэхнолагам. З 1957 па 1970 год быў намеснікам загадчыка аддзела Віцебскага абкома ЛКСМБ, першым сакратаром Віцебскага гаркома ЛКСМБ, другім сакратаром Полацкага гаркома КПБ і першым сакратаром Наваполацкага гаркома КПБ. З 1970 па 1972 год вучыўся ў Вышэйшай школе КДБ. З 1972 па 1973 год з'яўляўся намеснікам начальніка 2-га ўпраўлення КДБ пры Савеце Міністраў БССР. У 1973 годзе А.І.Бязлюдаў стаў міністрам жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь. З 1986 года ён працаваў загадчыкам кафедры кіравання народнай гаспадаркай Беларускага інстытута народнай гаспадаркі, прарэктарам па навуковай рабоце Акадэміі кіравання пры Савеце Міністраў БССР. У апошнія гады жыцця быў генеральным дырэктарам фонду развіцця і падтрымкі навукі і вышэйшай школы — рэктарам Інстытута кіравання, фінансаў і эканомікі. З'яўляўся дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР.

А.І.Бязлюдаў унёс значны ўклад у развіццё жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь і кіраўніцкіх навук. Ён з'яўляўся доктарам эканамічных навук, прафесарам, акадэмікам Акадэміі камунальнай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі і ганаровым членам шэрага міжнародных акадэмій.

Узнагароджаны ордэнам Дружбы народаў, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, трыма медалямі.

А.І.Бязлюдаў вызначаўся рэдкім спалучэннем выключнай дабрыні, тактоўнасці і спагадлівасці з цвёрдай палітычнай і жыццёвай прынцыповасцю. Усіх, хто сустракаўся з Артурам Іосіфавічам, пакаралі яго абаянне, добразычлівасць і эрудыцыя.

Светлая памяць пра А.І.Бязлюдава назаўсёды захаваецца ў памяці ўсіх тых, хто ведаў яго і працаваў разам з ім.

М. У. Мясніковіч, Л. Р. Сініцын, Б. В. Батура, У. В. Ярмошын, А. Р. Шрубенка, А. А. Мількота, Г. Г. Дабравольскі, В. А. Новак, У. І. Кірыльчык, В. В. Карніенка, У. І. Міхасёў, С. А. Лобанаў, С. А. Рысік, І. А. Шчарбакоў, М. І. Мартынаў, М. Ф. Лунін.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.17	16.22	8.05
Віцебск	8.13	16.06	7.53
Магілёў	8.06	16.12	8.06
Гомель	7.57	16.16	8.19
Гродна	8.31	16.39	8.08
Брэст	8.24	16.46	8.22

МЕСЯЦ

Апошняя квадра 13 студзеня

ІМЯНІНЫ

Пр. Міхея, Апалінарыі, Фасцірыя і Міны, Грыгорыя

К. Маргарыты, Пятра

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, на большай частцы тэрыторыі снег, месцамі туман, па паўночных і цэнтральных раёнах галалёд. Тэмпература паветра ў Віцебску і Брэсце — 3—5, Мінску і Гродне — 4—6, Гомелі і Магілёве — 5—7 градусаў марозу.

У наступныя двое сутак месцамі слабы снег, тэмпература ўначы — 9—14, месцамі да 19, удзень — 5—10 градусаў ніжэй нуля.

Медыцынскі прагноз надвор'я на 18 студзеня

У бліжэйшыя суткі надвор'е вызначыцца франтальным раздзелам. Ваганні кіслароду ў паветры будуць у межах сярэдніх шматгадовых даных. У такіх умовах магчыма пагаршэнне самаадчування ў метэазалежных хворых, рэагуючых на неспрыяльныя ўмовы ў геафізічным плане. Такім хворым рэкамендуецца пазбягаць фізічных і псіхаэмацыянальных нагрузак, рэгулярна прымаць лекавыя прэпараты і заспакаяльныя сродкі.

Антаніна КАРОЗА, навуковы супрацоўнік БелНДІ кардыялогіі.

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

● «РАЗМОВЫ АБ ВЫЗВАЛЕННІ ЗАЛОЖНІКАЎ БОЛЬШ НЕ ІДЗЕ»

Учора ў першай палове дня расійскія войскі былі адведзены за межы сяла Першамайскага. Паводле сведчанняў вайскоўцаў гэта рабілася для падрыхтоўкі сяла да ракетнага абстрэлу. 4 ракетныя ўстаноўкі «Град» былі ўстаноўлены побач з Першамайскім. Прадстаўнік Федэральнай службы бяспекі Міхайлаў заявіў, што расійскія войскі мелі намер завяршыць аперацыю яшчэ ўчора. Па яго словах, група Радуева атрымала загад знішчыць заложнікаў, і 17 студзеня да абеду палова іх была расстраляна. Міхайлаў заявіў, што размовы аб вызваленні заложнікаў больш не ідзе. У сувязі з падзеямі ў Першамайскім учора ва ўсіх гарадах Дагестана ўведзены асобы рэжым.

● ТЭРАРЫСТЫ НАЛЕЖАЦЬ ДА ПАДРАЗДЗЯЛЕННЯ БАСАЕВА

Узброеныя асобы, якія захапілі ў турэцкім порце судна, што накіроўвалася ў Расію, патрабуюць каб расійскія войскі спынілі ваенныя дзеянні супраць чачэнскіх баевікоў. У аўторак каля 20 узброеных чалавек загадалі судну выйсці ў мора з порта Трабзон. Паведамляецца, што на борце судна знаходзіцца 255 (па іншых даных — 191) чалавек, у тым ліку больш за 160 грамадзян Расіі. Тэрарысты пагражаюць узарваць карабель пасля таго, як адпусцяць усіх турэцкіх грамадзян, у выпадку, калі чачэнскім баевікам у сяле Першамайскім не будзе гарантаваны бяспечны праход у Чачню. Захопнікі судна належаць да падраздзялення Басаева, які адобрыў гэту акцыю.

● У ЧАЧНІ ПРАЦЯГВАЮЦЬ ЗНІКАЦЬ ЛЮДЗІ

Пошукі журналіста газеты «Известия» Валерыя Якава, які знаходзіўся ў раёне сяла Першамайскага, пакуль не далі вынікаў. Журналіст чацвёра сутак не выходзіў на сувязь. Аказаліся пакуль беспаспяховымі і пошукі 29 расійскіх спецыялістаў, якія займаліся ў Грозным аднаўленнем ЦЭЦ. Яны былі захоплены ў аўторак групай невядомых узброеных людзей у масках.

● СПІКЕРА ВЫБРАЛІ

Дзяржаўная дума Расіі новага саставу адкрыла сваё першае пасяджэнне рэзкай крытыкай палітыкі прэзідэнта Ельцына ў адносінах да Чачні. Аднак члены Думы разыходзяцца ў меркаваннях аб тым, ці трэба вынесці вотум недаверу ўраду Ельцына. Думе трэба будзе выбраць новага спікера. Толькі з трэцяй спробы (два туры галасавання аказаліся беспаспяховымі) гэта ўдалося зрабіць. Дзярждуму цяпер узначальвае кандыдат ад кампартыі Селязнёў.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расія» і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Вядома методыка падрыхтоўкі войскаў асобага прызначэння, якой карыстаюцца ў розных краінах свету: «курсантаў» высаджваюць у дзікай, ненаселенай мясцовасці без запасаў прадуктаў харчавання, зброі і элементарных сродкаў і прыстасаванняў, якія дазваляюць пазбегнуць галоднай смерці. «Курсы на выжыванне» маюць на ўвазе ўменне падтрымаць сілы выключна за кошт дароў прыроды. З гэтага зыходзілі «энтузіясты выжывання», якія адкрылі ў Стакгольме кафэ з вельмі неардынарным меню. Яны сцвярджаюць, што спажываць у ежу тое, што на першы погляд неапетытнае і нават неядомае, але якраз вельмі патрэбнае, таму што карыснае. Наведвальнікам прапануецца паспытаць смажаных конікаў, саранчу, іншых насякомых, а таксама жаб, яшчарак і інш. Рэцэптура складзена на аснове традыцыйных уяўленняў аб «смачнай і здаровай ежы» жыхароў афрыканскай Сахары.

ІТАР—ТАСС

Для чаго ў чалавека існуюць вушы? Некаторыя кажуць, што для таго, каб вешаць на іх «лапшу». А 21-гадовая індыянка Салніш Махіт лічыць, што на вушы можна вешаць не толькі «лапшу». Яна падняла прывязаныя да яе вушэй металічныя гіры вагой у пяць кілаграмаў. І яе дасягненне будзе запісана ў «Кнігу рэкордаў Лімкі» — рэестр нацыянальных дасягненняў індыйскіх рэкардсменаў. Зараз дзяўчына трэніруе свае крыху адцягнутыя мочкі вушэй на тое, каб падняць восем кілаграмаў жалеза і трапіць у «Кнігу рэкордаў Гінеса».

«Труд»

Міліцыя Горнамарыйскага раёна сутыкнулася з дзіўным злачынствам. Мясцовы мужычок, «прыняўшы на грудзі», заснуў на магазінным ганку. Прачнуўшыся пад раніцу, узламаў замок і зайшоў у гандлёвую кропку. Пад паліцамі стаялі скрынкі з імпартнымі і айчыннымі напоямі, было чым і закусіць — кансервы, цукеркі, шакалад... Аднак узломшчык абмежаваў свой выбар пачкам «Прымы». Мясцовая пракуратура цяпер ламае галаву, ці ўзбуджаць супраць яго крымінальную справу. Не судзіць жа небараку за нюх табакі.

ЕАН

НАРОДНАЯ МЕДЫЦЫНА

НАШ ВОРАГ — МАЛАКО!?

Малако, асабліва каровіна, ніколі не прызначалася прыродай для піцця даросламу чалавеку, а толькі для вельмі маленькага дзіцяці, пакуль яно яшчэ не можа есці цвёрдай ежы.

Многія сцвярджаюць, што, ужываючы на працягу 15—30 дзён адно толькі малако, палепшаюць сваё здароўе. Пры малочнай дыеце дапамагае не малако, а замаскіраваная галадоўка. Ужыванне малака, асабліва пастэрызаванага, выклікае запоры, чаго многія не ведаюць. Ад ужывання малака нашы суставы чарсцвеюць, а артэрыі цвярдзеюць.

Для чалавека малако з'яўляецца самым здрадніцкім прадуктам і прыносіць яго спажыўцам інфлюэнцу, бранхіяльныя хваробы, астму, сенную ліхаманку, сухоты.

У каровіным малаку на 300 працэнтаў больш казеіну, чым у жаночым. З казеіну робяць расчоскі і самы моцны сталярны клей. Вось і ўспомніце сцвярджэнне лекараў і многіх вучоных мінулых часоў, што ад малака суставы чарсцвеюць, а артэрыі цвярдзеюць.

ЛЯЧЭННЕ РАДЫКУЛІТУ

Можна выкарыстаць цеста з жытняй мукі і без дражджэй. Як толькі яно стане кіслым, узяць анучку або марлю, складзеную ў чатыры разы, і налажыць на паясніцу, а наверх яе цеста ў 1-2 см таўшчынёй. Рабіць штодзённа на ноч.

Дастаткова 10 працэдур. Некаторыя дабаўляюць у цеста 30 кропель шкіпінару.

У хатніх умовах найбольш даступны сродак — гарчычнікі. Сталовую лыжку парашку расціраюць у цёплай вадзе да кансістэнцыі смятаны, намазваюць на тканіну або марлю, зверху накрываюць паперай. Вада павінна быць каля 50 градусаў.

Замяніць гарчыцу можна хрэнам (ён таксама ўтрымлівае пякучае эфірнае масла). Караняплод труць на тарцы і накладваюць кашку разам з сокам на балючае месца. Пякучасць можна зменшыць, змяшаўшы хрэн са смятанай. Такія прыпаркі добрыя для дзяцей.

ГЛОГ НЕ ТОЛЬКІ СЭРЦА ЛЕЧЫЦЬ...

У прыродзе існуе шмат відаў глогу (баярышніку), каля пяцідзесяці з іх акліматызаваны і вырошчваюцца ў садах, парках, прыдарожных насаджэннях. Найбольш распаўсюджаныя ў Беларусі і на Украіне: калючы, крывава-чырвоны, адагнутачашалісцікавы, жоўты, пяціпесцічны і г. д. Усе віды знешне падобныя паміж сабой. Гэтыя невялікія дрэўцы ці кусты дасягаюць вышыні 5—8 м. Жывуць да 400 гадоў. Любяць расці ў разрэджаным светлым лесе, на ўскрайках, на берагах рэк. Адрозніваюцца ад іншых цвітучых дрэў і кустоў калючымі парасткамі (да 5 см) і характэрным пахам (селядцовага расолу) белых кветак. Лісце па краях буйназубчастае, кветкі сабраны ў шчытападобныя суквецці. Плады маюць шарападобную ці крыху выцягнутую форму, мучністую мякаць і чырвоную, жоўтую, аранжавую, карычневую, а бывае і чорную, афарбоўку.

Разводзяць глог насеннем і парасткамі, адрэзанымі ад караня. Пасеў робяць свежасабраным насеннем на адлегласці 20—25 см адно ад аднаго. Насенне глогу патрабуе працяглага перыяду спакою, таму ўсходы з'яўляюцца толькі праз 1,5—2 гады. Увосень ці вясной сеянцы перасаджваюць на дарошчванне ў «школьнае аддзяленне», а потым — на пастаяннае месца жыхарства. Іншы раз садаводы выкарыстоўваюць дрэўцы як карлікавую прышчэпу, на якой прышчэпліваюць культурныя грушы.

Плады збіраюць у верасні-кастрычніку, а кветкі — у маі-чэрвені. Варта адзначыць, што працягласць цвіцення (асабліва пры гарачым, сухім, ветраным надвор'і) складае толькі адзін тыдзень.

Таму зборшчыкі іх імкнуцца не ўпусціць пачатку раскрыцця бутончыкаў. Калі кветкі раскрыюцца на 50 працэнтаў, чакаюць добрага сонечнага надвор'я, зразаюць асобныя кветкавыя парасончыкі з двума-трыма лісцікамі і імкнуцца хутка іх высушыць пры тэмпературы прыкладна 40°. Кветкі трэба збіраць у сонечнае надвор'е, а калі сабраць іх у дождж ці пасля расы, дык пры сушцы яны цямнеюць і губляюць частку карысных рэчываў. Плады сушаць пры больш высокай тэмпературы (50—60°). Гэта можна зрабіць у печцы ці духоўцы, рассыпаўшы іх тонкім слоем на рашотцы. Тэрмін захоўвання кветак 2 гады, пладоў — 8 гадоў.

Утрымліваюць кветкі і плады глогу сапаніны, гліказіды, сарбіт, халін, арганічныя кіслоты (урсолавую, хлараганавую, яблычную, лімонную, кафейную і іншыя), мінеральныя солі (кальцыю, жалеза, марганцу, магнію, цынку, медзі і г. д.), вітаміны (C, B_1, B_2, B_{15}, E, K, PP, правітамін A). Адзначым, што ў скурцы пладоў змяшчаецца вітамінаў больш, чым у мякаці. У кары знойдзены алкалоід, які па якасцях блізкі да хініну.

Такі багаты хімсастаў рэчываў, натуральна, прымае актыўны ўдзел у рэгуляцыі разнастайных фізіялагічных працэсаў, што адбываюцца ў арганізме чалавека.

Устаноўлена, што прэпараты глогу ўзмацняюць кровазварот у сасудах сэрца і галаўнога мозгу, паляпшаюць функцыю сасудзістых сценак і работу сардэчнай мышцы, супакойваюць сэрцабіццё, цэнтральную нервовую сістэму, зніжаюць халестэрын у крыві. Вядома, што глог уваходзіць у комплексны медыцынскі прэпарат «кардыявален», які рэкамендуецца пры сардэчна-сасудзістых захворваннях.

Пры лячэнні глогам не адзначана асаблівых пабочных эфектаў, таму яго назначаюць нават хворым з парушанай функцыяй нырак.

Далёка не кожнае лякарства можна прымаць доўгім часам і састарэлым людзям, а глог яны ўжываюць не баючыся. Заўважана, што глог не толькі спрыяе нармалізацыі кровазвароту і работы старэчага стомленага сэрца, але і аказвае антысклератычны і антыстрэсавы эфект, замаруджвае працэсы старэння.

У сувязі з утрыманнем значнай колькасці клятчаткі і пекцінаў у пладах глогу, у літаратуры апошніх гадоў маюцца даныя аб тым, што прэпараты іх здольны звязваць і выводзіць з арганізма некаторыя таксіны, солі цяжкіх металаў, у тым ліку і радыеактыўныя ізатопы. Таму выцяжкі з глогу асабліва карысныя многім жыхарам нашай краіны.

З лячэбнага пункту погляду выкарыстоўвалі глог ужо і старажытныя людзі. У першым стагоддзі нашай эры рымскі ўрач Дыяскарыд апісаў глог у многіх сваіх траўніках не толькі як сардэчны сродак. Ён рэкамендаваў ужываць у ежу плады і пры захворваннях страўнікава-кішачнага тракта, атлусценні, крываціёках, парушэнні функцыі нырак, асабліва пры мочакаменнай хваробе, задышцы.

Для ўзмацнення стрававання плады глогу выкарыстоўваюць на працягу шэрага стагоддзяў і ў кітайскай медыцыне.

У народнай медыцыне цэлага шэрагу краін нарыхтоўваюць кветкі, лісце, плады глогу таго віду, які расце ў дадзенай мясцовасці. Напоі, адвары, настойкі глогу прымаюць пры лячэнні многіх хвароб: гіпертаніі, бяссонніцы, нервовых і псіхічных захворванняў (эпілепсія, паралічы), базедавай хваробы (з павышанай функцыяй шчытападобнай залозы), рэўматызму, адзышкі, вадзянкі, а таксама мочапалавой сістэмы (мужчынскі і жаночы клімакс, бясплоднасць, фібраміёма маткі і прастаты, балючае мочаспусканне, цыстыт).

Адвары з кары маладых галінак, пладоў і кветак прымаюць пры гарачцы, паносах, шуме ў вушах, чадзе, парушаным абмене рэчываў.

Кашку свежых пладоў прыкладаюць да рожыстых запаленняў і іншых захворваннях скуры. Глог ужываюць пры аслабленні мышцаў пасля перанесеных інфекцыйных захворванняў.

Усе прэпараты глогу простыя, зручныя і з поспехам выкарыстоўваюцца ў хатніх умовах.

Настой кветак. Бяруць сталовую лыжку кветак, змяшчаюць у эмаліраваную пасудзіну, заліваюць 200 мл гарачай гатаванай вады, накрываюць накрыўкай і награваюць у кіпені (на вадзяной лазні) 10 хвілін, астуджаюць пры пакаёвай тэмпературы на працягу 45 хвілін, працэджваюць. Аб'ём атрыманага настою даводзяць гатаванай вадой да 200 мл. Прымаюць па 0,5 шклянкі 2-3 разы на дзень за 30 хвілін да яды.

Настой пладоў гатуюць 15—20 хвілін і ўжываюць гэтак жа.

Настойка пладоў. Бяруць 50 г пладоў, заліваюць 70-працэнтным этылавым спіртам (можна гарэлкай) у аб'ёме 0,5 л, выстойваюць два тыдні, працэджваюць. Прымаюць па 20—30 капель не менш як тры разы на дзень да яды (а пры залечнай настойцы — па 50—60 капель).

Сок свежых кветак прымаюць па 10—20 капель 3 разы на дзень.

Акрамя лекавых якасцей, глог мае і харчовае значэнне. З пладоў гатуюць напоі, кісялі, кампоты, варэнне, пюрэ, павідла, джэм, жэле, пасцілу, начынне для пірагоў. Сухія плады расціраюць у муку і дабаўляюць яе ў цеста, каб атрымаць прыемны фруктовы смак хлеба. З пладоў гатуюць і заменнік чаю, кавы, якія з'яўляюцца адначасова і лекавым сродкам. З пладоў, сабраных пасля замаразкаў, гатуюць гаючы напітак. Змешваюць сок пладоў у суадносінах 1:20 з адварам аўсяных камякоў, дабаўляюць крыху цукру і даводзяць атрыманую вадкасць да кіпення. Маладое лісце дабаўляюць у веснавыя салаты. У Англіі папулярная салата з бутонаў, якая мае смак арэхаў.

Глог выкарыстоўваюць і ў народнай гаспадарцы. Яго цвёрдая драўніна ідзе на такарныя вырабы. Кару выкарыстоўваюць для афарбоўкі тканіны ў чырвоны ці аранжавы колер, а карані — у жоўты. Такія бясшкодныя фарбавальнікі можна выкарыстоўваць і ў харчовай прамысловасці.

Карысны глог і ў хатняй касметыцы. Кашку пладоў змешваюць у роўных долях з мёдам, жаўтком, смятанай ці вяршкамі. З такой сумесі робяць маскі.

Жадаю вам здароўя і прыгажосці.

Травазнаўца-лекар Лідзія НАВІЧЫХІНА.

АЛІЎКАВЫ АЛЕЙ СУПРАЦЬ РАКА МАЛОЧНАЙ ЗАЛОЗЫ

У ходзе спецыяльнага даследавання грэчаскімі вучонымі былі старанна вывучаны звычкі харчавання ў 820 жанчын, хворых на рак малочнай залозы, і, для параўнання, у 1548 здаровых жанчын. Прымяненне аб'ектыўных метадаў матэматычнай статыстыкі дало магчымасць выявіць верагодную адваротную сувязь паміж колькасцю ўжываемых у ежу агародніны, садавіны і аліўкавага алею — з аднаго боку, і захворваннем на рак малочнай залозы — з другога.

Калі ўсіх абследаваных жанчын размеркавалі па пяці групах у адпаведнасці з павелічэннем сярэдняй колькасці штодзённа з'ядаемай імі садавіны і агародніны, то высветлілася, што пры пераходзе ад кожнай групы да наступнай захворванне на рак нязменна змяншалася на 8—12 працэнтаў.

У тых жанчын, якія гатавалі ежу з прымяненнем аліўкавага алею часцей аднаго раза ў дзень, рызыка ўзнікнення рака малочнай залозы зніжалася на чвэрць у параўнанні з жанчынамі, якія выкарыстоўвалі аліўкавы алей адзін раз у дзень або радзей.

Атрыманыя вынікі, як і вынікі многіх іншых падобных даследаванняў, яшчэ раз пацвердзілі існаванне цеснай сувязі паміж звычкамі ў харчаванні і развіццём рака малочнай залозы. Для прафілактыкі гэтага захворвання грэчаскія вучоныя-анколагі рэкамендуюць жанчынам ужываць у ежу больш агародніны, садавіны і аліўкавага алею, які вельмі багаты ненасычанымі тлустымі кіслотамі.

«АиФ-Здоровье».

ЦІ ПАНАЦЭЯ КАПЛІ БЕРАША?

«Паважаная рэдакцыя. Я і мае родзічы, таксама чытачы «Звязды», хацелі б з вашай дапамогай даведацца, ці з'яўляюцца кроплі Бераша такой панацэяй ад хвароб, як пра гэта пішуць.

Асабліва нас цікавіць, як яны ўздзейнічаюць на такія хваробы, як эпілепсія і гармоназалежная астма.

Таіса ДРЭВАЦЕНЬ, мінчанка.»

Па просьбе рэдакцыі спецыяліст Гарадскога цэнтра здароўя і даўні аўтар «Звязды» Юрый Арскі абзваніў некалькі клінік, пагутарыў з урачамі. На жаль, статыстыкі, якая пацвердзіла б або абвергла эфектыўнасць гэтага прэпарата, не накоплена.

Юрый Міхайлавіч прадаставіў у распараджэнне рэдакцыі запіс гутаркі з доктарам Йожафам Берашам, тэкст якой распаўсюджаны акцыянерным таварыствам «Бераш: Экспарт-Імпарт».

Вынаходнік капель сцвярджае (цытуем даслоўна): «За апошнія два дзесяцігоддзі мой прэпарат прымянялі пры лячэнні многіх захворванняў. Даныя аб выніках лечачых урачоў, натуральна, дайшлі да мяне. Часта мы кансультаваліся і разам ацэньвалі гэтыя даныя, такім чынам вырысоўваўся круг тых захворванняў, пры лячэнні якіх можна атрымліваць станоўчыя вынікі, прымяняючы мой прэпарат. Не імкнучыся да пералічэння ўсіх захворванняў, прывяду некаторыя з іх: адсутнасць апетыту, парушэнне стрававання, стамляльнасць, слабасць, бяссонніца, агульнае недамаганне, парушэнні менструацый, скаргі пры клімаксе, млоснасць, **астматычныя захворванні,** бранхіты, праблемы захавання дзіцяці пры цяжарнасці, раненні зева маткі, частае павышэнне тэмпературы ў дзяцей і дарослых, пастаянныя паносы небактэрыяльнага паходжання; звужэнне сасудаў і высокі крывяны ціск, **эпілепсія нетраўматычнага паходжання,** язвы, розныя запаленні суставаў, гемарой, афты, пемфігус, рассеяны склероз... Магчыма, неспецыялісты палічаць і рэальнай колькасць пералічаных захворванняў, але той, хто знаёмы з біялогіяй, біяхіміяй і фізіялогіяй, добра ведае, якую велізарную ролю адыгрываюць працэсы абмену рэчываў і работа імуннай сістэмы ў арганізме чалавека і якую велізарную ролю адыгрываюць яны ў падтрыманні гамеастаза ў нашым арганізме». (Канец цытаты.)

Прысутнічае тут элемент рэкламы ці ўсё сапраўды менавіта так — нашы кансультанты сказаць не бяруцца.

Давайце мы разам з вамі звернемся праз газету да тых, хто на сабе (прабачце) праверыў эфектыўнасць моднага прэпарата і можа нешта сказаць канкрэтна.

Уладзімір БЯРЭЗІН.

Post Factum

Гэты дзень у гісторыі

У сярэдзіне студзеня 1518 года ў Празе Францыск Скарына выдаў кнігу «Прамудрасці божай» («Премудрости божией книга»). Уваходзіць у састаў Старога запавету. Адкрываецца тытульным лістом з гравюрай, тут жа ўказана: «Зуполне выложена на рускій язык доктором Франциском Скорининым сыном из славного града Полоцька». Мова выдання — царкоўнаславянская беларускай рэдакцыі. Усяго цяпер вядома 10 экземпляраў кнігі, з іх у Расіі — 6.

19 студзеня 1724 года Пётр I выдаў указ аб забароне шлюбаў па прымусу.

У гэты дзень у 1730 годзе памёр ад воспы імператар Пётр II, сын Аляксея, сына Пятра I, які не пакінуў нашчадкаў па мужчынскім калене. На расійскі прастол уступіла Анна Іаанаўна — удава герцага Курляндскага, дачка цара Івана IV (1730—1740 гг.).

19 студзеня 1936 года нарадзіўся беларускі перакладчык Васіль Сёмуха.

19 студзеня 1989 года Вярхоўны Савет Эстонскай ССР прыняў «Закон аб мовах», які ўскладніў вывучэнне рускай мовы і распаўсюджванне яе ў рэспубліцы.

Цікава...

Сенсацыйнае адкрыццё зрабіў французскі мастацтвазнаўца Жак Франк. Аказваецца, выгляд славутай Моны Лізы Леанарда да Вінчы мяняецца з цягам часу.

Напрыклад, калі мастак у 1503 годзе пісаў партрэт гэтай жанчыны, на яе вуснах ляжала мілая і сарамлівая, а не іранічная, як зараз, усмешка. А адбываюцца гэтыя непрыметныя звычайнаму погляду змяненні з-за з'яўлення найтанчэйшых трэшчынак у слоі алейнай фарбы.

А вось у Ганконгу ўлады прынялі рашэнне прыкрыць інтымнае месца бронзавай статуі голага мужчыны, якая выстаўлена ў Цэнтры мастацтваў, кардонным фігавым лістком. Натуральна, вынік такой сарамлівасці аказаўся прама процілеглым: у выставачны цэнтр пацягнулі чароды наведвальнікаў, якія, праходзячы міма статуі, стараліся ўпотай прыўзняць фігавы лісток і зазірнуць пад яго.

Урад Малайзіі, як паведамляецца, вырашыў заахвоціць палігамію не толькі маральна, але і матэрыяльна. І цяпер мужчынам, якія абзавяліся дадатковай жонкай, будуць выдаваць спецыяльную грамату і таварны чэк на набыццё кухоннай электратэхнікі. Мужчыны, кажуць, у захапленні ад новага закона. Жанчыны пратэстуюць...

Чаму мы так кажам?

ГЕАРГІНЫ. Аднойчы батанік Відэнаў, які жыў у Берліне, атрымаў невялікую пасылку з нейкім насеннем. Адпраўшчыкам значыўся Аляксандр Гумбальд, вядомы натураліст і географ, які вярнуўся з падарожжа па краінах Амерыкі. Вучоны высадзіў насенне, і ў садзе распусціліся невядомыя вучоным дагэтуль пышныя кветкі.

Расказваюць, быццам адзін з заезджых англічан, даведаўшыся, што кветкі называюцца геаргінамі, усклікнуў:

— Вось як немцы ўшаноўваюць нашага Георга Трэцяга!

— Прабачце, сэр, — адказаў яму Відэнаў, — але ваш кароль тут ні пры чым. Расліна названа так мною ў гонар майго калегі, вучонага Георгі. І.-Г. Георгі быў прафесарам мінералогіі Пецярбургскай акадэміі навук. Ён многа падарожнічаў па Расіі, напісаў нямала кніг па этнаграфіі, геаграфіі і мінералогіі. Вось яго памяць і ўшанаваў такім чынам вялікі батанік.

А яшчэ быў выпадак...

У 1716 годзе Пётр Першы ў чарговы раз наведаў Галандыю, пажадаўшы на гэты раз застацца інкогніта.

Паставіўшы ў вядомасць свайго пасла, ён патрабаваў, «чтобы без всякой церемонии мой туды приезд был». Аднак захаваць сваё імя ў тайне Пятру не ўдалося. Больш таго, ён аднойчы стаў ахвярай свайго інкогніта.

Неяк ён разам са сваімі спадарожнікамі спыніўся заначаваць ва ўбогай карчме. Вячэра складалася з дзесятка яек, сыру, масла і двух бутэлек віна. Калі ў гаспадара спыталі, колькі плаціць трэба за начлег і вячэру, той адказаў: сто чырвонцаў! (Сума немалая.) Гофмаршал далажыў цару аб непамерна высокай цане за нязначныя паслугі. Пётр сам накіраваўся высвятляць адносіны з карчмаром.

— За што ты патрабуеш такую высокую плату? — спытаў ён па-галандску.

— Сто чырвонцаў — вялікая сума?! Я не вагаючыся заплаціў бы ўдвая больш, калі б я быў рускім царом! — усклікнуў карчмар.

Пасаромленаму скнарнаму ў асабістых тратах Пятру прыйшлося заплаціць прасімую суму.

З гісторыі прозвішча

Купрын. Купра — памяншальнае ад імя Купрыян (Кіпрыян). Націск у гэтым выпадку ставіцца на першым складзе. А вось прозвішча вядомага пісьменніка Купрына паходзіць, па яго словах, ад маленькай рэчкі Купры́ ў Тамбоўскай губерні, таму і націск у сваім прозвішчы ён ставіў на апошнім складзе.

Кучкоў, або Кучко. Гэта прозвішча трапіла да нас з паўночнарускіх гарадоў, дзе Кучко — *сабака*. Пазней стала выкарыстоўвацца як асабовае мужчынскае імя. Дарэчы, легендарны першапасяленец Масквы зваўся Сцяпанам Кучко.

Антановіч, Антонаў — паходзіць ад старажытнарымскага радавога імя Антон, Антоній, што ў перакладзе азначае *«які проціборствуе»*.

Што ў імені маім...

Сёння мы пазнаёмім вас з імёнамі, якія лепш за ўсё падыходзяць людзям, народжаным пад знакам Блізнят.

У гучанні гэтых імёнаў прысутнічаюць іскрамётная дынаміка, лёгкасць і кідкасць. У іх адлюстроўваецца сучаснасць і маладосць, гібкасць і рацыяналізм — уся гама differing знака Блізнят.

Мужчынскія: Аксенцій, Герман, Генадзь, Яўген, Ігар, Інакенцій, Канстанцін, Сяргей, Эдуард, Эрнест, Юрый.

Жаночыя: Аліса, Анастасія, Анжэліка, Валерыя, Галіна, Ганна, Гражына, Яўгенія, Інга, Інеса, Клёна, Крысціна, Ліка, Надзея, Эдзіта.

Трэба ведаць

Напоі падаюць да стала, прытрымліваючыся пэўных правілаў.

Да закусак — гарэлку, моцна ахаладжаную (ніколі — каньяк!), або сухое белае віно, сухі вермут. Калі ж вы хочаце падаваць напоі да кожнага блюда, то: да рыбы, птушкі, цяляціны — віно белае, сухое або паўсухое, прычым да качкі, гусі — віно чырвонае сухое; да ялавічыны, свініны, бараніны, а таксама дзічыны — віно чырвонае сухое ці піва; да дэсерту — белае або чырвонае віно паўсалодкае ці салодкае; да кавы — лікёр, каньяк.

У час вячэры не падаюцца кактэйлі і алкагольныя напоі з газаванай вадой. Шампанскае можна падаваць да ўсіх блюдаў — ад закусак да дэсерту, але да блюдаў салёных — выключна сухое шампанскае. Белыя віны падаюцца ахаладжанымі. Чырвоныя сухія і паўсухія — пакаёвай тэмпературы. Піва — чым халадней, тым лепш. Вермут — ахаладжаны, гарэлка і лікёр — моцна ахаладжанымі. Каньяк — пакаёвай тэмпературы.

Гарэлку трэба наліваць на тры чвэрці чаркі. Моцныя напоі, якія падаюцца з ільдом ці газаванай вадой (напрыклад, віскі) наліваюць на паўтара пальца.

Вось колькі правілаў трэба запомніць, каб пасядзець у сяброўскай кампаніі з келіхам у руках.

Траўнік

Для ачышчэння нырак нашы вясковыя лекары выкарыстоўваюць льняное семя: 1 чайная лыжка на шклянку вады. Сумесь трэба закіпяціць. Доза: паўшклянкі кожныя дзве гадзіны на працягу двух дзён. Згатаваная сумесь атрымаецца даволі густой, таму перад прыёмам яе трэба разбавіць вадой. Калі сродак будзе здавацца непрыемным на смак, можна дабавіць крыху лімоннага соку.

Аднойчы

Леанід Уцёсаў, славуты спявак, і яго сястра Паліна былі блізнятамі. У іх дзень нараджэння заўсёды збіраліся сваякі і за сталом часта абмяркоўвалі свае сямейныя праблемы.

— Чаму Паліна сівая, а ты не? — спытаў аднойчы хтосьці ў Леаніда Уцёсава.

— А таму, — адказваў Уцёсаў, — што яна старэй за мяне на пятнаццаць хвілін. Я ж, як выхаваны мужчына, нават тады прапусціў жанчыну наперад.

Анекдот

Шэф фірмы абходзіў службовыя памяшканні. У адным з пакояў ён заўважыў маладога хлопца, які чытаў газету. Шэф падышоў да яго і спытаў:

— Малады чалавек, а колькі, уласна, вы атрымліваеце ў месяц?

— Пяцьсот марак, а што?

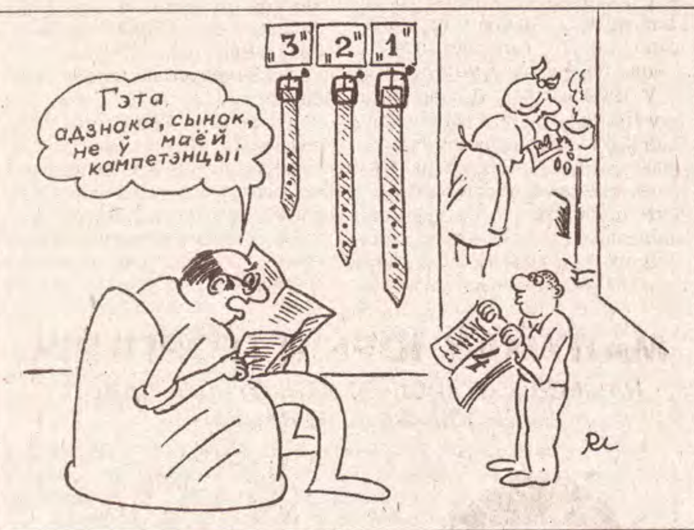
— Пяцьсот марак! — залямантаваў шэф. — Вось вам пяцьсот марак і ідзіце адсюль. Каб я вас ніколі не бачыў у сваёй фірме!

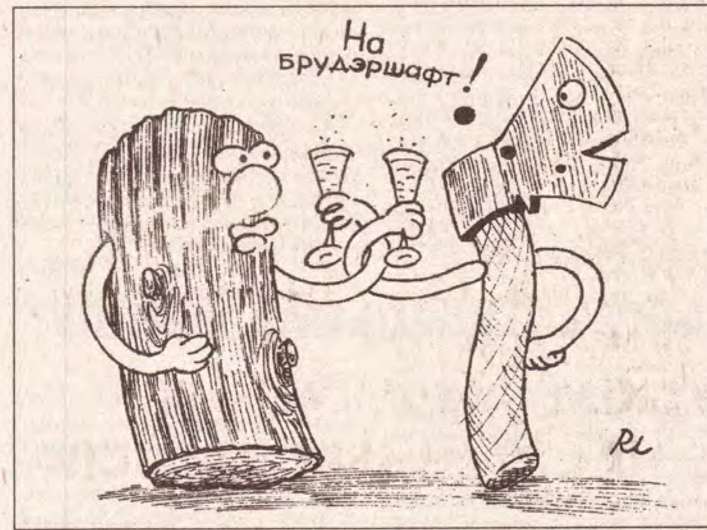
Перапалоханы хлопец схапіў кінутыя яму грошы і куляй выскачыў з пакоя.

— Што гэта ў вас робіцца? — грозна накінуўся шэф на старшага бухгалтара. — Набіраеце ў штат чорт ведае каго, гэтыя крэтыны атрымліваюць у вас па пяцьсот марак штомесячна нічога не робячы! Ён, бачыце, не можа адарвацца ад газеты, нават калі заходзіць начальства.

— Але, пан дырэктар, — нарэшце ўставіў слова бухгалтар, — гэты хлопец у нас не служыць. Ён проста зайшоў заплаціць па рахунку і чакаў, пакуль яму выпішуць квітанцыю...

УСМЕШКА МАСТАКА

Малюнкі Леаніда РАЗЛАДАВА.

НЕВЕРАГОДНАЕ

ЗІМА — СЕЗОН БУНТАРОЎ

Ці чулі вы аб тым, што народжаныя паміж кастрычнікам і красавіком схільны быць рэвалюцыянерамі, а летнія дзеці, наадварот, вырастаюць кансерватарамі? Менавіта з такім сцвярджэннем выступіў нядаўна салідны брытанскі часопіс «Nature».

Ідэя, што людзі, народжаныя зімой, схільныя да рэвалюцыйных пераўтварэнняў, была вылучана доктарам Майклам Холмсам, псіхолагам з каледжа каралевы Маргарыты ў Эдынбургу. Дарэчы, ён разглядаў рэвалюцыянераў навукі, тых людзей, чые даследаванні пралажылі дарогу дзвюм вялікім навуковым рэвалюцыям: адкрыццю тэорыі адноснасці ў пачатку гэтага стагоддзя і тэорыі эвалюцыі ў канцы XIX ст. Зусім выпадкова ён наткнуўся на нечаканае супадзенне: непрапарцыянальна вялікая колькасць гэтых людзей была народжана ў халодныя месяцы паміж кастрычнікам і красавіком, тады як тыя, хто выступаў супраць рэвалюцыйных тэорый, у большасці сваёй нарадзіліся летам.

Доктар Холмс не лічыць гэта простым супадзеннем. Ён мяркуе, што сезонныя і кліматычныя ўмовы часу нараджэння могуць аказаць псіхалагічны ўплыў.

Усе гэтыя фактары, на яго думку, уплываюць на ўнутрывантробнае развіццё дзіцяці, а калі дзіця нарадзілася — на яго паводзіны. Напрыклад, у тыя дні без электрычнага святла і цэнтральнага ацяплення зімой дзіця захутвалі, летам жа яно атрымлівала значна больш свабоды. Інакш кажучы, летняе дзіця атрымлівала свабоду адразу ж, а зімовае — праз нейкі час. Аднолькавыя падзеі, якія адбыліся на розных стадыях развіцця, і прыводзяць затым да розных стыляў мыслення.

Але ці можна распаўсюдзіць вынікі гэтых даследаванняў з рэвалюцыянераў навукі на палітычных рэвалюцыянераў? Аказваецца, можна, хоць гэта галіна яшчэ недастаткова вывучана.

Людзі, народжаныя ў халодны час года, асабліва з лютага па красавік, прыўносяць у пачатыя імі справы ўсялякія беспарадкі, тады як народжаныя ў чэрвені і ліпені звычайна ва ўсім дабіваюцца высокіх вынікаў. Магчыма, розніца ў паводзінах можа выклікаць і адрозненне палітычных поглядаў.

Мяркуйце самі: Ленін, Сталін, Троцкі, Фрыдрых Энгельс нарадзіліся ў халодны час года, у перыяд з кастрычніка па красавік, гэтак жа, як Махатма Гандзі, Марцін Лютэр Кінг і Мао Цзэдун. Чэ Гевара нарадзіўся ў чэрвені, але ў паўднёвым паўшар'і ў гэты час зіма. Праўда, Карл Маркс і Фідэль Кастра — летнія дзеці.

«Эфір-дайджэст».

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 18 студзеня

Беларускае тэлебачанне

11.20 «Дзякуй за нялётнае надвор'е». Фільм-канцэрт.
12.15 «Пяшчота да равучага звера». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Прызыўнікі». Мастацкі фільм.
16.10 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. Рэлігія і культура старабеларускіх зямель у X—XIII стагоддзях.
16.40 Радавод. «Казельчыкі». Народныя навагоднія традыцыі.
17.20 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Палёт», «Тры навелы». Мультфільмы.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кантрасты». Прававы канал.
19.40 «Вестгейт». Тэлесерыял (ЗША).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Сабака на сене». Тэлевізійны мастацкі фільм. 2-я серыя.
23.15 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Вялікая Мядзведзіца». Кіно і відэа для моладзі.
23.35 «Залатыя ключы». I Рэспубліканскі фестываль народнай творчасці. У перапынку **(24.00)** — Навіны.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны.
10.40 Смак.
11.10 Тэлерадыёкампанія «Мір».
11.50 «Шафёр на адзін рэйс». 1-я с.
13.05 Мультфільм.
13.15 «30 выпадкаў маёра Земана».
14.20 «Віджыт спяшаецца на дапамогу».
14.40 Лега-га!
15.10 Цін-тонік.
15.35 «Элен і хлопцы». Серыял.
16.00 Рок-урок.
16.30 Сем дзён спорту.
17.20 «Сакрэт Трапіканкі».
18.10. Гадзіна пік.
18.35 Лато-мільён.
19.00 «Адзін на адзін». Вядучы А.Любімаў.
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!».
20.00 Час.
20.45 «Зімняя вішня». 8-я с.
21.45 Тэатр на Малой Броннай і яго сябры.
23.10 «Т.С.Н.». Серыял.
0.05 Музабоз.
0.50 Сем дзён спорту.

Канал «Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
9.05 «Санта-Барбара».
10.20 Міліцэйская хроніка.
10.30 Музычны экспромт.
10.50 «Камень сноў».
11.15 Новая лінія.
15.05 Там-там навіны.
15.20 Свята кожны дзень.
15.30 Рознакаляровая прызма.
16.20 Навука сёння.
16.50 Ваш партнёр.
17.05 Мульці-пульці. «Навагодні вецер».
17.20 Вяртанне традыцый. «Хрышчэнне».
17.25 Лідэр-прагноз.
17.55 «Пецярбургскія тайны». 10-я серыя.
18.50 Кліп-антракт. У.Цвятаеў.
19.25 Падрабязнасці.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Маскі-шоу.
21.10 Клуб губернатараў.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаімгненне.
22.40 Хакей. «Дынама» (Масква) — «Молат» (Перм).

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады».
17.30 Паўгадзіны пра тэніс.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Матчы НХЛ. «Дэтройт Рэд Уінгз» — «Каларада Эвеланж».
21.35 Гадзіна серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач».
22.30 Часінка.
23.20 Кіно не для ўсіх. «Жако з Нанта» (Францыя).

Санкт-Пецярбург

12.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Мануэла».
13.00 Хуткая дапамога.
13.35 Да Дня прарыву блакады. «Дарога праз фронт».
14.05 «Мы смерці глядзелі ў твар». Мастацкі фільм.
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 «Гнеў бацькі». Тэлеспектакль паводле твора А.Грына.
16.30 Рок-фестываль «Іржавыя праўды».
17.00 Па ўсёй Расіі.
17.10 Паказвае Ленінградская АТК.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
18.55 «Мануэла». Мастацкі фільм.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 Песні В.Севасцьянава.
20.45 Экалогія для ўсіх.
20.55 «Залаты Цялец». Забаўляльная праграма.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 Дзень нараджэння.
22.20 Старое танга.
22.40—23.10 Асабістая справа.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 68-28-57, 68-29-16, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 68-28-54, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 5-68-24, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 68-28-71. ФАКС: 32-35-05, 68-27-83.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 113.326. Індэкс 63.850.
Зак. № 243.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12